

Vpl. Pyhäjärvi

Maanantai 17. maaliskuuta 2014

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 3 59. vuosikerta

Uusia kasvoja valittiin mukaan Pyhäjärvi-Säätiön hallitukseen

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston vuosikokouksessa Sastamalan Vammalassa hyväksyttiin säätiön viime vuoden toiminta ja annettiin suuntaviivoja myös kuluvalle vuodelle.

Säätiön hallintoa luotsaavat aiemmat puheenjohtajat Yrjö S. Kaasalainen ja Juhani Forsberg sekä Esko Pulakka ja Tuomo Hinkkanen.

Valittiin kaksi uutta jäsentä, varsinaiseksi jäseneksi Kirsti Naskali ja varalle Pertti Hakanen.

Lisää kokousuutisia

SIVU 3

Kirsti Naskali ja Pertti Hakanen lupautuivat mukaan Pyhäjärvi-töyhän hallituksen uusina jäseninä.

Topeliuspalkittu kirjailija sai kulttuurisäätiöltä merkittävän apurahan

Isänsä puolelta Pyhäjärvi-juurinen kirjailija Kirsti Kuronen on saanut kulttuurirahastolta apurahaa lasten- ja nuortenkirjojen kirjoittamiseen. Kuvassa Kirsti ruokkii lintuja kotimaisissaan Lempäälässä. Kuva: Elias Lahtinen. SIVU 6.

Vuoden
2014
Vpl.
Pyhäjärvi-
juhlat
Ikaalisissa
19.-20.
heinäkuuta

Muista hoitaa
majoitusvaraus
pikapuoliin,
sivu 5

Alttaritaululla nyt juhlavuosi evakossa

Viipurin läänin Pyhäjärven kirkon alttaritaululla on menossa kaksinkertainen juhlavuosi: maalauksen valmistamisesta tulee kuluneeksi 125 vuotta ja uudelleen käyttöön otosta 30 vuotta, joka tapahtui 11.3.1984 Huittisten kirkossa.

SIVU 11

Elokuvaneuvos on tuottelias tietokirjailija

Elokuvaneuvos, tietokirjailija Kari Uusitalo, syntynyt 1933 Vpl. Pyhäjärvellä, on monipuolinen kirjoittaja, joka jatkaa työtään edelleen – tosin eläkkeellä olleessaan hieman tahtia hidastaen.

Pyhäjärvi-Seuran tilaisuudessa Karjalatalolla esitelmöineen Uusitalon uralla on värikkäitä tapahtumia; hän on mm. ohjannut Suomi-Filmille dokumenttikoosteisen elämäkertaelokuvan marsalkka Mannerheimistä jo vuonna 1968. Teoksia hän on kirjoittanut Toivo Särkästä Siiri Angerkoskeen ja Mika Waltariin.

SIVUT 8-9

Kari Uusitaloa esitelmästäan kiittivät Kaisa-Liisa Korhonen ja Kaarina Pärssinen.

17. maaliskuuta 2014

Säätiömme kuulumisia

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö toimii monella tavalla tänäkin vuonna. Poimin muutaman kohdan Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön säännöistä: Säätiön tarkoituksena on karjalaisten ja ensisijaisesti entisten pyhäjärveläisten taloudellisen ja henkisen toiminnan tukeminen ja kehittäminen. Säätiö on oikeutettu vastaanottamaan lahjoja, testamentteja ja avustuksia sekä muullakin laillisella tavalla kartuttamaan omaisuuttaan. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan kokoamalla yhteen Pyhäjärvellä toimineiden rahastojen, järjestöjen ja yhteisöjen varoja, jakamalla niistä sekä muillakin tavoin hankkimistaan varoista apurahoja ja edistää ensisijaisesti entisten pyhäjärveläisten taloudellisen ja henkisen toiminnan kaikinpuolista menestymistä. Säätiön hallintoelimiä ovat: Säätiön hallitusestus ja Säätiön hallitus.

Hyvänä uutisena haluan kertoa saamastamme lahjoituksesta. Alakylän Pyrintö ns:n perinnetoimikunta on kokouksessaan 12.2.2014 Sastamalassa päättänyt lahjoittaa rahalahjan Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle lehtemme julkaisutoiminnan tukemiseen. Tämä on mieluisa kannustus Vpl. Pyhäjärvi-lehteä, sen toimittajaa, avustajia ja lukijoita kohtaan. Kiitämme saamastamme lahjasta ja teemmämme työn arvostamisesta. Samalla se antaa meille mahdollisuuksia kehittää lehteämme vieläkin paremmaksi.

Säätiömme hallitusestus kokoontui lauantaina 8.3.2014 Sastamalassa käsittelemään ja päättämään sääntömääräisistä ja ajankohtaisista asioista. Säätiön hallitus oli kokouksissaan valmistellut asiat tätä kokousta varten. Lähes kaikki kutsutut olivatkin saapuneet tähän vuosittaiseen tilaisuuteen jopa pitkien matkojen takaa. Yhteisen ruokailun jälkeen alkanut kokous sujui asiallisessa ja rakentavassa ilmapiirissä ja päätökset tehtiin yksimielisesti. Tässä haluan kiittää kaikkia hallitusestuksen ja hallituksen jäseniä sekä kunniajäseniä siitä mittavasta työstä mitä olette tehneet Säätiömme ja pyhäjärveläisyyden hyväksi. Samalla toivotan uudet jäsenet tervetulleeksi toimintaamme mukaan.

Vpl. Pyhäjärvijuhlan valmistelut Ikaalisissa etenevät juhlatuimikunnan toimesta suunnitelmien mukaan. Luvassa on taas hyvät juhlat. Lähtekäämme siis sankoin joukoin viettämään kesäistä viikonloppua Ikaalisiin 19.-20.7.2014.

Hyvän kevään odotuksiin

YRJÖ S.
KAASALAINEN

Vpl. Pyhäjärvi-
Säätiön hallituksen
puheenjohtaja

vpl. Pyhäjärvi

Kotisivut osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Alakylän nuorisoseura Pyrinnöltä lahjoitus Pyhäjärvi-työhön

Alakylän Pyrinnön Nuorisoseuran perinnetoimikunta on lahjoittanut Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle 2500 euroa, eritoten lehden julkaisutoiminnan tukemiseen. Perinnetoimikunnan jäsenet luovuttivat lahjakirjan säätiön edustajille maaliskuun alussa järjestetyssä tilaisuudessa Sastamalassa.

– Säätiö on tehnyt hyvää työtä Pyhäjärven ja karjalaisuuden hyväksi, mistä näkyvin osoitus on säätiön julkaisema lehti, jolle haluamme antaa tukea ja tunnustusta, kiitteli perinnetoimikunnan puheenjohtaja **Oiva Kaasalainen**.

Säätiön hallituksen pj. **Yrjö S. Kaasalainen** ja asiamies **Pirjo Kiialapuo** vastaanottivat lahjoituksen; kaikki tuki on tärkeää Pyhäjärvi-työssä nyt ja tulevaisuudessa.

Luovutustilaisuudessa olivat läsnä perinnetoimikunnasta **Oiva Kaasalainen** ohella **Orjo Pärssinen**, **Matti Ahvonen**, **Kalevi Lappalainen**, **Irma Pietilä** o.s. **Pärssinen** sekä **Arvo Pärssinen** puolisonsa **Eila Pärssisen** kanssa. Samalla saatiin kuulla muisteluksia Pyrintö-nuorisoseuran vaiheista.

Alakylän Nuorisoseura Pyrintö perustettiin Viipurin läänin Pyhäjärvellä vuonna 1905. Nuorisoseuran satavuotista historiaa on **Erkki Pärssisen** kokoomana kerrottu nuorisoseuran internetsivuilla, ja teksti on julkaistu myös Pyhäjärvi-lehden numerossa 8/2005.

Nuorisoseuran perinnetoimikunta kertoi, miten toiminta jatkui Satakunnassa, Sastamalan Kiekassa sotien jälkeen. Koska nuorisoseuralla oli ollut Pyhäjärven Alakylässä oma toimitalo, niin sen menettä-

Pyrinnön lahjoituksen vastaanottivat Yrjö S. Kaasalainen (vas.) ja Pirjo Kiiala, luovutusta tekemässä Oiva Kaasalainen.

misestä saatiin jatkosodan jälkeen korvauksia, mikä oli tärkeä asia toiminnan jatkamisessa.

– **Matti Pärssinen** teki aikoinaan korvaushakemuksen ja sen perusteella osa korvauksesta saatiin rahana ja osa indeksiin sidottuna obligaatioina, mikä oli kannaltamme oikein hyvä asia. Tämän ansiosta talous oli turvattu, totesi **Arvo Pärssinen**.

– Toimintaa jatkettiin mm. kuusijuhlien ja retkien järjestämisellä, näytelmätoimintaakin harrastettiin ja osallistuttiin myös Etelä-Karjalan Nuorisoseurapiirin juhlille. Samoin muistettiin jäsenten merkkipäiviä ja avustettiin marttojen toimintaa esimerkiksi pitoastiaton hankinnassa.

Kiikan nuorisoseuran kanssa toimittiin rinta rinnan, ja joitain karjalaisia oli mukana myös kiekkalaisten näytelmissä.

Alakylän Pyrintö Nuorisoseuran toiminnasta pi-

dettiin sotienkin jälkeen tarkkaa kirjanpitoa, jota viime aikoihin saakka säilytettiin Arvo ja Eila Pärssisen kodin ullakolla muun säilyneen materiaalin mukana. Nyt aineisto on siirretty Orjo Pärssiselle, hän parhaillaan luettelee sitä.

– Mielenkiintoisten pöytäkirjojen ja muiden kirjallisten tositteiden lisäksi tallessa on mm. seuran sekuntikello, jolla mitattiin juoksukilpailuissa aikaa, samoin palkintolusikoita hiihtokilpailuista sekä suurikokoinen Pyrinnön Nuorisoseuran lippu ja kaksi miehen Valkealan kansallispuku, luettelee **Orjo Pärssinen**.

– Toinen niistä miesten kansallispuvuista on tehty vasta sotien jälkeen kokoon 52, kun löytyi kangasta. Toinen kansallispuvuista on isompi, tarkensi **Eila Pärssinen**.

– Ja kerran sitä nuorisoseuran lippua on tuuletettu oikein kunnolla, meidän lipputangossa eräänä itsenäi-

syyspäivänä... Lippu on kuitenkin tehty isoon rakennukseen, hassulta se lyhyessä tangossa näytti.

Nuorisoseuran kustantama Alakylän ja Kahvenit-san koulupiirien kyläkirjan painos vuodelta 2006 on loppuunmyyty, dvd-versiota on vielä saatavana ja kirjan liitteeksi tehtyä karttaa myös. Myös dvd-tallennetta "Vanhoja karjalaisia työtapoja" on vielä joitain kappaleita saatavana.

Omien internetsivujen ylläpitäminen on todennäköisesti päättymässä vähäisen käytön takia, kertoivat perinnetoimikuntaiset. Seuran perinnetyötä ei kuitenkaan olla vielä lopettamassa, vaan pesämunaa jätettiin mahdollisille tuleville hankkeille.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Alakylän Pyrintö nuorisoseuran perinnetoimikunnan jäsenet **Kalevi Lappalainen** (vas.), **Irma Pietilä**, **Matti Ahvonen**, **Orjo Pärssinen**, **Arvo Pärssinen** ja **Oiva Kaasalainen**.

Pulakka ja Kaasalainen jatkavat säätiön johdossa

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston vuosikokouksessa hyväksyttiin viime vuoden tilit ja toimintakertomus, samoin käynnissä olevan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Luantaina 8. maaliskuuta Sastamalan Vammalassa pidetyssä kokouksessa tehtiin myös joitain uusia henkilövalintoja. Kokousta luotsasi hallintoneuvoston puheenjohtaja **Esko Pulakka**, sihteerinä toimi **Pirjo Kiiala**, pöytäkirjantarkastajiksi valittiin **Heikki Kiiski** ja **Yrjö Inkinen**.

Hallituksen jäsenistä erovuorossa olivat **Marja Härmä** ja varajäsenensä **Helga Mäkelä** sekä **Markku Pärssinen**, varajäsen **Kari Äikäs**. Härmä oli ilmoittanut, ettei ole enää käytettävissä hallitustyöskentelyyn, samoin varajäsen Mäkelä kiitti toimikaudestaan ja ilmoitti, ettei halua jatkaa. Heidän tilalleen hallituksen varsinaiseksi jäseneksi valittiin **Kirsti Nas-kali** Nokialta ja hänen varajäsenekseen **Pertti Hakkanen** Sastamalasta. Markku Pärssinen ja Kari Äikäs valittiin edelleen.

Muut hallituksen jäsenet ovat **Yrjö S. Kaasalainen** (varajäsen **Mauri Hauhia**), **Juhani Forsberg** (**Arja Hiiri**) ja **Pirjo Kiiala** (**Tuomo Hinkkanen**).

Myös kerran vuodessa kokoontuvaan hallintoneuvostoon tuli muutamia muutoksia. Erovuoroisista **Kaarina Pärssinen** oli ilmoittanut luopuvansa tehtävästä, ja hänen tilalleen valittiin **Juhani Paajanen**. Muista erovuoroisista jatkamaan valittiin **Teuvo Henttonen**, **Jari Kukko** ja **Jukka Pehkonen**.

Aiemmista varajäsenistä varsinaiseksi hallintoneu-

voston jäseneksi Pertti Hakkanen tilalle valittiin **Raija Holma**, uusiksi varajäseniksi nimettiin **Kari Kyander** ja **Jukka Pusa**.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkaa Esko Pulakka ja varapuheenjohtajana Tuomo Hinkkanen.

Säätiön hallitus piti järjestäytymiskokouksensa heti hallintoneuvoston jälkeen. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Yrjö S. Kaasalainen Harjavallasta ja varapuheenjohtajana Juha Forsberg Helsingistä. Asiamiehenä ja rahastonhoitajana toimii edelleen Pirjo Kiiala Tampereelta.

Hallinnon kokouksissa käytiin keskustelua pyhäjärveläisten yhteistyöstä muiden Suvannon seudun pitäjyhteisöjen kanssa. Toimintaa jatkuu edelleen kahden vuotuisen kokouksen merkeissä, samoin vuosittain on tarkoitus järjestää yhteinen matka Karjalan kannakselle. Tulevan toukokuun reissulla tutustutaan Vuokselaan ja Räisälään. Matkalla on näillä näkymin vielä tilaa kaikille aihepiiristä kiinnostuneille, matkan pikaiset tiedustelut **Aimo Kaleniukselle** (Räisälä).

Suvannon seudun sukututkimuspiiri jatkaa myös tapaamisiaan, ja **Antero Pärssinen** kertoi mm. valmisteilla olevasta kirjasta liittyen vuosien 1917-1921 tapahtumiin alueella. Pärssinen muistutti myös arkeologisista kaivauksista, joita tutkijat tekevät Pyhäjärvelläkin valottaen mm. alueen asutushistoriaa.

Kaarina Pärssinen kiitti säätiötä, joka viime vuonna antoi tukea Vpl. Pyhäjärvi-Seuralle tämän Viikan perikunnalta saaman aineiston käsittelyyn. Työ jatkuu vielä.

Kaarina Pärssinen kertoi internetissä toimivan Pyhäjärvi-keskusteluryhmän houkuttaneen puoleensa jo noin 350 jäsentä. Sosiaalinen media on yksi tapa tuoda esiin myös Vpl. Pyhäjärvi-lehteä, jonka markkinoinnista uusille sukupolville käytiin keskustelua. Haasteeksi jäikin, että mahdollisimman moni kertoisi 12 kertaa vuodessa ilmestyvästä pitäjälehddestä sukulaisilleen ja ystävilleen, joille lehteä ei vielä tule. Näytelumeroita voi aina pyytää, ja viime vuosina ilmestyneitä lehtiä tutkailla Pyhäjärven nettisivuilta. Lehden tilaushinta on edelleen vain 30 euroa vuosikerralta.

Viime vuonna painatettiin myös uusia, Juhani Forsbergin suunnittelema adressesja, joita voi käyttää niin onnitteluihin kuin osanottoihin. Adresseista on jo alkuvuodesta otettu uusintapainos, ja niitä kannattaa kin tilata vaikka useampia kotiinsa varastoon.

Pyhäjärvi-Säätiö hallinnoi myös useampia lahjoituksiin perustuvia rahastoja, joista jaetaan opiskelijoille apurahoja ja tuetaan säätiön ja lehden toimintaa.

Tuoreimpia lahjoituksia ovat vuonna 2013 edenneen **Vappu Nikkasen** sekä Alakylän Nuorisoseuran Pyrinnön antimet. Lahjoituksia toiminnan turvaamiseen ja kehittämiseen otetaan edelleen suurella kiitollisuudella vastaan.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön toimintakertomus 2013 on luettavissa säätiön internet-sivuilta.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Säätiön hallintoneuvoston kokoukseen osallistuivat mm. Jukka Pehkonen (oik.), Tuomo Hinkkanen, Esko Pohjolainen ja Martti Pärssinen.

Hallituksessa varajäsenenä toiminut Helga Mäkelä halusi luovuttaa paikkansa nuoremmille. Mäkelä osti kokouksesta mukaansa kodin varastoon Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön uusia adressesja. Adressien tilaustiedot takasivulla.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön taloudesta ja toiminnasta

Kokouksessa käsiteltiin Vpl. Pyhäjärvi-lehden ja säätiön vuoden 2013 toimintakertomus ja tilit. Lehdistön 10 prosentin arvonlisävero on omalta osaltaan vähentämässä lehden tuottoa, koska tilaushintaa ei haluttu nostaa, vaan vero sisältyi 30 euron hintaan. Tilausten määrä väheni kertomusvuonna 60 kpl, mikä on tietysti valitettavaa.

Huolimatta alhaisesta korkotasosta on opiskelijoille voitu edelleen myöntää stipendejä eri rahastoista. Säätiön hallinnassa oleviin rahastoihin on saatu varat lahjoituksina ja testamentteina, mikä on mahdollistanut taloudellisen tuen nuorten apurahoihin, sekä muihin tärkeisiin hankkeisiin.

Säätiön varsinaiseen toimintaan on saatu varoja tuotemyynnillä. Kertomusvuoden uusi myyntituote on viisi erilaista adressia.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlien tuotosta puolet saa järjestävä seura ja toisen puolen säätiö.

Säätiön tilintarkastajina ovat olleet ja jatkavat kuluvanakin vuonna varsinaisina HTM-tilintarkastajat **Päivi Yli-Mattila** ja **Eeva-Maija Ylikoski** ja varatilintarkastajina HTM-tilintarkastajat **Kaarle Lempainen** ja **Ilkka Tähtinen**.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja luki tilintarkastuskertomuksen, minkä jälkeen hallitukselle ja rahastonhoitajalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus vuodelta 2013.

Käsiteltiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2014. Lehden tilaushinta pidetään edelleen 30 eurossa, jolloin tilaushinta ei olisi este lehden tilaamiseksi. Hallitukselle riittää pohdittavaa, miten saataisiin lehti kiinnostamaan var-

sinkin nuorempaa polvea. Lehtiarkisto vv. 2004-2013 on luettavissa säätiön kotisivuilla.

Karjalan Liitto järjestää kuluvana vuonna karjalaisen pitäjä- ja sukulehtien laatukilpailun, johon tietysti osallistutaan. Aina kannattaa kilpailla edes itsensä kanssa.

Kiitollisin ja nöyryn mielin otetaan vastaan Alakylän Pyrintö nuorisoseuran perinnetoimikunnan myöntämä 2500 euron lahjoitus Vpl. Pyhäjärvi-lehden julkaisutoiminnan tukemiseen.

Apurahoja jaetaan edelleen helmikuun ja toukokuun loppuun päättyviä hakuajoja noudatellen. 68. Vpl. Pyhäjärvi-juhlat vietetään Ikaalisissa 19.-20.7. Juhlan eri tapahtumiin voitetaankin runsasta osanottoa.

Karjalaisille pitäjäjuhlille ympäri maata kannattaa osallistua, vaikka ei juuria kyseisessä pitäjässä olisi-

kaan. Juhlien kulttuuriantti on korkeatasoinen ja lipun hinta huokea.

Lähdetään Lappeenrantaan 13.-15.6., jolloin vietetään 66. Karjalaiset kesäjuhlat.

Suvannon seudun pitäjayhteisöt matkustavat Räisälään ja Vuokselaan toukokuussa. Osallistutaan myös tälle matkalle.

Yhteistyötä pidetään yllä Sastamalan seudun Museoon, sekä Käkisalmen Museoon ja paikallisviranomaisiin.

Osallistutaan Karjalan Liiton toimintaan, sekä kannustetaan puuttuvien kyläkirjojen julkaisuun.

Hallintoneuvosto hyväksyi myös lehden ja säätiön vuoden 2014 toimintasuunnitelman ja talousarvion.

PIRJO KIIALA

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies/taloudenhoitaja

Apurahoja myönnetty

Helmikuun loppuun 2014 mennessä saapui 23 hakemusta, kaikki ennen hakuajan päättymistä. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitus päätti kokouksessaan 8.3.2014 myöntää seuraava apurahat. Apurahansaajan kohdalla on myös mainittu kylä, jossa on juuret Pyhäjärvellä.

Helmi Pärssisen rahastosta

- Maria Heikkilä, Noitermaa 400 e

Puualan käsityörahastosta 227 e ja

Aune ja Vilho Kähösen rahastosta 273 e

- Lauri Sarpaneva, Alakylä 500 e

Aune ja Vilho Kähösen rahastosta lisäksi

- Maisa Ahvonen, Hassinmäki 300 e

- Juha Henttonen, Rantakylä 400 e

- Ansa Immonen, Sortanlahti 300 e

- Maria Merisalo, Kiimajärvi 400 e

- Kukka-Maria Rosenlund, Konnitsa 500 e

- Maria Santala, Saapru 400 e

- Lauri Siurola, Noitermaa 300 e

- Anni-Laura Visto, Konnitsa 300 e

Yhteensä 3800 euroa.

Onnittelut apurahasta ja menestystä opinnoissa ja elämässä!

Haluaisimme lukea teistä jatkossakin. Vpl. Pyhäjärvi-lehti ottaisi mielellään vastaan lyhyitäkin juttuja työ-, harrastus- tai perhekuulumisistanne, mielellään kuvan kera. Lähettäkää aineistoa päätoimittajalle.

PIRJO KIIALA, asiamies

Rakas puolisoni, äitimme ja mummomme

Airi Anneli

Helin

o.s. Nokelainen

s. 19.10. 1937 Pyhäjärvi Vpl
k. 20.02. 2014 Järvenpää

*Me tiesimme lähtösi lähenevän,
näimme voimiesi vähenevän. Muisto
kaunis vie eteenpäin meitä, vaik' on
sydän silmät täynnä kyneleitä.*

*Enkeli mummon ohi kulki,
hiljaa mummon silmät sulki.*

Rakkaudella muistaen ja
syvästi kaivaten
Esko
Petri perheineen
Pia perheineen
Pasi
Muut sukulaiset ja ystävät

Airin siunaustilaisuus pidettiin 7.3.2014
Järvenpään siunauskappelissa.

Kiitos Järvenpään terveyskeskuksen sairaalan osl
henkilökunnalle rakkaamme hyvästä hoidosta.

Taidemaalarin, talonpoika Toivo Vattusen syntymästä 115 vuotta

Huhtikuun 3. päivä tulee kuluneeksi 115 vuotta taidemaalari **Toivo Vattusen** syntymästä. Vattunen oli lahjakas taiteilija, joka ainoana pyhäjärveläisenä oli saanut oloissamme sangen pitkän ja hyvän taiteellisen koulutuksen. Hän opiskeli ensin kolme vuotta Viipurin Taiteenystävien piirustuskoulussa 1917-1919 **Rurik Lindgvistin** oppilaana ja jatkoi Suomen Taideyhdistyksen koulussa Ateneumissa Helsingissä kaksi vuotta, opettajina mm. **Alvar Ca-**
ven ja **Markus Collin**.

Toivo Wilhelm Vattunen syntyi 3. päivä huhtikuuta 1899 Vernitsan lahjoitusmaahovin entisessä torpassa Haapalan kylässä. Vanhemmat **Ida ja Ville Vattunen** olivat muuttaneet Liperistä.

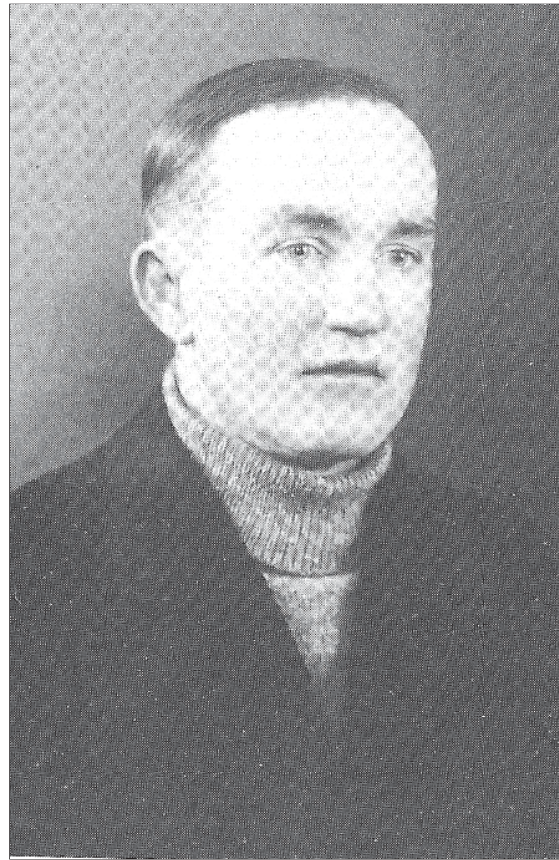
Vattusen tulo Pyhäjärvelle oli Villen veljen **Juhan** ansiota. Juhana oli kulkumiehenä kierrellyt eri paikkakuntia päätyen viimein Pyhäjärvelle. Olo jäi pysyväksi hänen ihastuessaan Akkasen leskeen ja asettui asumaan lesken kanssa Vernitsan perukoille, Piskasen mäelle. Liperissä käydessään Juhana kertoi kauniista Laatokan maisemista ja paremmasta elämisen mahdollisuuksista Pyhäjärvellä kehottaen Idaa ja Villeäkin muuttaman sinne.

Ville innostui asiasta, mutta Ida harasi vastaan. Viimein päädyttiin sopimukseen, että Ville lähtee Juhanan matkaan ja katsastelee niitä uusia oloja. Ville lähti ja mieltä näkemäänsä. Niin muuttivat Ida ja Ville aluksi Juhanan luokse Vernitsalle. Samoihin aikoihin muutti Hämeestä useita perheitä Vernitsalle.

Olo yhteistaloudessa ei kauaa miellyttänyt ja niin Vattuset alkoivat etsiä omaa torppaa. Torppa löytyi Sortanlahden kupeesta Haapalan kylästä. Sitä oli aikaisemmin viljelty **Musakka**. Hinta oli tästä rappiutilasta kallis, 40 ruplaa ja lisäksi hevos- ja jalkapäiviä hoviin. Kyläläiset arvelivat, ettei nuoripari torpassaan kauan elele. Toisin kävi.

Sattui onnekas onnettomuus. Aivan lähelle Vattusen torppaa haaksirikko-tui Laatokkaan kaksi purjelaivaa täydessä lastissaan. Laivoja purkamaan tuli paljon kulkumiehiä. Vattusen talo majoitti ja ruokki kulkumiehiä saaden näin kipeästi tarvitsemia rahatu-loja.

Idan äiti Maria tuli kahden lapsensa kanssa Idan ja Villen avuksi. Maria oli pitkänluiseva rivakka nainen, oikea työkonie. Nokisena hän väänsi kaskea ja hääri pellolla. Ville raivasi 10-hehtaarisen suon pelloksi. Talo vaurastui. Tarvittiin jo

Toivo Vattunen 20-vuotiaana Viipurissa.

ulkopuolista työvoimaa talon hoidossa.

Perheeseen syntyi lapsia, mutta ne kuolivat melko pian syntymänsä jälkeen. Kaksi tyttöä, **Maria** ja **Hilma**, sekä poika **Otto**. Otto eli sentään toiselle vuodelle. Isä Ville oli viemässä hovin meijeriin maitoja, kun sai tietää Oton kuolemasta, kuorma jäi siihen paikkaan. Epätoivoisena hän itki Idan kanssa. Mitä hyödyttää tällainen raadanta ja työnte-ko? Kenen eteen me tätä työtä teemme?

Jonkin ajan kuluttua syntyi vielä yksi lapsi, Toivo. Pieni heiveröinen poika, jonka kaikki uskoivat menehtyvän. Hänestä tuli vanhempiensa silmäterä, todella nimensä mukaisesti heidän ainoa toivonsa.

Lapsuus ja nuoruus

Toivo sairasteli paljon. Äiti koetti kaikin tavoin huolehtia ainokaisestaan. Hän imetti jopa niin kauan, että Toivo itsekin sen muisti. Äidistä tuli Toivon elämän tärkein ihminen jatkuen äidin kuolemaan asti.

Lapsuus oli onnellista aikaa. Vattusen isossa talossa eli runsaasti väkeä. Oli pienen torppaa haaksirikko-tui Laatokkaan kaksi purjelaivaa täydessä lastissaan. Laivoja purkamaan tuli paljon kulkumiehiä. Vattusen talo majoitti ja ruokki kulkumiehiä saaden näin kipeästi tarvitsemia rahatu-loja.

Kahdeksanvuotiaana äiti saattoi Toivon Sortanlahden kansakouluun. Opettaja **Kouvo** sai Toivon innostumaan urheilusta. Koulun antama urheiluinnotus jäi murrosiässä taka-alalle. Tilalle tuli piirtäminen. Toivo kutsutti postinkantaja **Tuomas Lappalaisella** Käkisalimesta väripusseja, joita sekoitti öljyyn. Hän teki itse ”kuppipaleetin”, ti-

lasi piirtämiseen opettavia kirjoja.

Eräänä Toivon innostajana maalaamiseen oli **Heikki Ripatti**, Vattusilla asunut kulkumies, josta tuli Sortanlahden Osuuskunnan hoitaja. Samoin eräs **Elviira**-neiton. Elviira oli Pietarista tullut kesäasukas, jonka seurassa Toivo viihtyi. Elviira toi Toivon elämään tuulahduksen suuren maailmasta. Häneltä Toivo kuuli ensikerran sellaiset kirjailijanimet kuin **Tolstoi** ja **Dostojevski**. Elviira puhui hieman saksaa ja ranskaa. Yhdessä he kirjoittelivat runoja ja maalasivat tauluja Laatokan rannalla.

Hiljaisessa Toivossa syntyi vähitellen vakava pää-tös, halu tulla taiteilijaksi.

Taideopinnot

Sauna oli Vattusen perheen ”neuvotteluhuone”. Siellä keskusteltiin kaikki perhetä koskevat tärkeät asiat, koska se oli talon rauhallisin paikka ilman monia kuu-lijoi. Saunassa Toivokin ilmoitti vanhemmilleen päätöksestä hakeutua Taidekouluun.

Isän ensireaktio oli jyrkkä ei. Äiti koetti esittää hieman sovitteluvampaa linjaa. Hiljainen, kiltti Toivo, joka aina oli totellut vanhempiensa, pysyi lujana päätöksessään. Isä vetosi. Si-nulla on suuri ja vauras talo. Äitisi ja minä sekä suuri joukko ihmisiä on sen eteen tehnyt lujasti töi-tä. Ainoa päämäärämme, että sinä jatkat tästä. Talon-pojan ammatia ei mikään voita. Toivo oli toista miel-tä.

Viimein isä suostui kus-tantamaan taideopinnot sil-lä ehdolla, että Toivo ”opit” saatuaan palaa ko-

tiin viljelemään kotitilaa niin kauan kuin isä ja äiti elää.

Toivo pyrki ja pääsi Viipurin Taiteenystävien piirustuskouluun. Hän opiskeli siellä kolme vuotta to-della uutterasti. Kun Toi-von opiskelutoverit lähti-vät iltaisin huvittelemaan, jäi Toivo koululle tekemään töitä. Koulunsa hän selvitti loistavin arvosanoin. Tie Ateneumiin oli selvä. Hel-singissä hän opiskeli kaksi vuotta.

Kun Toivon opiskeluto-verit, joiden joukossa oli-vat sellaiset merkittävät ni-met kuin **Väinö Kunnas**, **Olli Miettinen**, **Väinö Kervo**, **Martti Ranttila** ja **Vilho Lampi** jättivät kou-lun lähteäkseen luomaan uraansa vapaina taiteilijoi-na, palasi Toivo Pyhäjär-velle.

Taidemaalari ja talonpoika

Kotilan hoito vei Toivon ajan niin, ettei maalaami-seen jäänyt aikaa kuin iltai-sin ja sunnuntaisin. Vuosi-kymmenet Toivo sitten pal-velikin kahta herraa eikä kumpikaan voinut syyttää palvelijaansa laiskuudesta.

Hänessä oli harvinaisessa määrässä sitkeyttä ja ahke-ruutta, joka ilmeni maa-töissä että maalaustelineen ääressä.

Toivo eristäytyi ihmisis-tä. Häntä ei koskaan nähty kylän riennoissa eikä moni-kaan nähnyt hänen kym-meniä taulujaan. Katselles-sa Toivon 1920-1930-lu-vuilla syntyneitä maalauksia huomataan, että useimmis-sa on iltavalaistus. Aihepiiri oli sitä jokapäiväistä ympä-ristöä, jossa taiteilija eli.

– Ojankaivaja istumassa saran päähän lankeavassa varjossa. Lepäviä lemmiä kesäyössä. Talonpoika työ-sään on alati kertautuva aihe, jossa kunnioitus ja rak-kaus maamiehen työtä koh-taan on maalauksellisin kei-noin ilmaistu suorastaan hartautta herättävän väke-västi.

”Tämähän on suomalai-nen Millet”, sanoi kerran kirjailija ja taidemaalari **Viljo Kojo** hyväksyvästi Toi-von kahta maatyöaiheista maalausta katsellessaan.

Ensimmäisen näyttelyn-sä Vattunen piti vasta 1938 Viipurissa. Arvostelut oli-vat erittäin suopeat ja se antoi innostusta taiteilijalle.

Evakkoon ja uusi koti Humppilaan

Tuli seuraava syksy, tuli YH ja talvisota. Toivon isä jo oli kuollut ja äidin kanssa lähdettiin evakkoon Poh-janmaalle. Vattuset ostivat tilan Peräseinäjoelta, mutta palasivat takaisin kotiin tal-visodan jälkeen. Toisen läh-dön jälkeen kotipaikaksi tuli Humppila ja siellä Huhdin kylä.

Kirkonsanoma

Pelastussuunnitelma

Millainen oli ihminen, joka lankesi syntiin? Tiedämme, että hän oli alasti, eikä hävennyt alastomuuttaan. Hän oli viaton, yksinkertainen, hän ei käyttänyt työkaluja, ei viljellyt vaan söi luonnon antimia sellaise-naan. Mutta jotain jumalankaltaisuutta hänessä oli, kykyä vertailla asioita ja aja-tella.

Rikottuaan Jumalan tah-toa vastaan ja syötyään Hy-vän ja pahan tiedon puusta ihmisestä tuli erillinen olen-to, jolla oli oma tahto. Ju-malan suunnitelma A epä-onnistui ja voimaan tuli suunnitelma B. Varmaan oli olemassa vielä suunni-telma C, joka liittyi Elä-män puuhun. Tämän suun-nitelman Jumala sulki pois,estääkseen ihmistä tule-masta kuolemattomaksi.

Ihmisestä tuli se, mikä hän on. Karussa maailmas-sa harhaileva muukalainen, jonka pitää ponnistella py-syäkseen hengissä ja syn-nyttää kivulla uusia ihmisiä.

Myös jälkeläisten päälle lankesi kirus kateuden ja murhaan johtaneen veljes-vihan tähden. Jumalaa oli hyvittelävä veriuhrilla aina uudelleen, että hän pysyisi suosiollisena luomalleen lan-genneelle olenolle.

Ja sittenkin Psalmissa lu-vataan, että Kaikkivaltias levittää siipensä ihmisen ylle ja ihminen on turvassa. Hän antaa enkeleilleen käskyn varjella ihmisparkea kaik-kialla ja kantaa käsillään, ettemme jalkaamme ki-veen loukkaa. Jumala ei hylkää luomakuntaansa, vaan pysyy uskollisena ajas-ta aikaan.

Luomakunnan ihmeiden edessä voimme vain pan-na käden suullemme ja ih-metellä. Kaikkein suurin ihme on kuitenkin se, että Jumala tahtoo pelastaa luo-

tunsa kuolemasta, joka vää-jäämättömästi odottaa lan-gennutta ihmistä.

Pelastushistoria jatkuu. Ju-mala ottaa esiin suunnitel-man C, joka on ollut sivus-sa odottamassa parempia aikoja.

Tulee päivä, jolloin Jee-sus ilmoittaa opetuslapsille, että hänen on mentävä Je-rusalemiin ja kuoltava. Jee-sus karkottaa luotaan Pie-tarin, joka yrittää houkutel-la hänet luopumaan ajatuk-sesta. Mutta pelastushisto-riassa Jumalan tahto on jo-tain aivan muuta kuin ihmisen tahto.

Paaston aikana voimme mietiskellä ihmeellistä tari-naa, johon meidät on pan-tu elämään vajavaisen ih-misen elämää Jumalan var-jeluksessa ja ikuiseen elä-mään pelastettuina.

Ensimmäisenä paaston-ajan sunnuntaina 9.3.2014

KAIJA PISPA

Kirjoittaja on kirjailija
Ylöjärveltä
Lähde: evl.fi

Merkkipäiviä

Vilma Köninki täytti kah-deksankymmentä vuotta 22.2.2014 Helsingissä. Hä-nen vanhempansa olivat rautulaiset Anna (o.s. Rö-k-sä) ja Juho Köninki Rau-dun Kuninkaanselästä. Per-he muutti 1923 Pyhäjärven Rantakylään, missä he asui-vat evakkoon lähtöön asti.

Ida-äiti kuoli 1948 Humppilassa. Toivoa eivät sitoneet enää vanhemmilleen antamat lupaukset. Välttömästi hän antoi viljelyksensä vuokralle ja rakensi omin käsin talonsa yhteyteen ison ateljeen. Tauluissa värit vaalenivat.

Toivo solmi avioliiton 1956 **Maria Lamminheimon** kanssa. Samalla Toivosta tuli ”setä” Marian Armi-tytölle. Maria-vaimo kuoli 1972.

Toivolla oli useita näyttelyitä Helsingissä ja Humppilassa. Viimeisestä näyttelystään 1976 Lappeenrannassa hän sai erinomaiset arvostelut. Valitettavasti taiteilija ei näitä arviointeja kuullut. Hän kuoli 17.4.1976 näyttelynsä aattona Lappeenrannassa. Hänet on haudattu Humppilaan.

Toivo Vattusen jäämistöstä kasvattitytär **Armi Pihl**anen löysi taiteilijan omakohtaiset muistelmat lapsuudestaan ja opiskelua ajoistaan sekä Karjalan kodin asiapapereita.

Pihl

anen luovutti nämä muistelmat Pyhäjärvilheeseen **Salme Rintalalle** ja toivoi, että nämä tarkasti kirjoitetut muistelmat säilytettäisiin Tyrvään Museoon, Pyhäjärven osastoon, kertomaan siellä asuneista ihmisistä, vallankin Toivo Vattusesta, joka eli ajatustensa ja töittensä kautta alati Karjalassa Pyhäjärvellä. Armi Pihlanen kertoi myös, että Toivo-setä olisi halunnut pitää näyttelyn Karjalatalossa Helsingissä.

Tyrvään museon johtaja **Esko Pietilä** vastaanottaessaan muistelmat esitti, että museoon tulisi saada ainakin yksi nimekkään pyhäjärveläistaiteilijan maalaus.

Toivo Vattusen toive näyttelystä Karjalatalossa toteutui 1986. Helsingin Pyhäjärvijuhlien yhteyteen järjestettiin taidenäyttely Karjalatalossa, jossa Toivon maalaukset olivat näytävästi esillä.

Taulujen myyntinäyttely Humppilassa
Osa Vattusen tauluista oli hyvin kookkaita ja Armi Pihl

anen kertoi, että hänen oli vaikea säilyttää niitä Oulun kerrostaloasunnon varastotiloissa, siitä päätös myydä taulut. Asialle antoi lämpimän kannatuksen taiteilija **Eeva-Maria Salo**, Humppilan kulttuurilautakunnan jäsen. Hän osti aikoinaan Toivo Vattusen talon taiteilijakodikseen.

Yli 30 vuotta Humppilassa asuneen Vattusen taitteen ystäviksi lukeutuivat Urpolan kartanon omistajapariskunta **Ulla-Maija ja Ilkka Kylämarkula**. Kartanon pihapiirissä on Urpolan Kutomon taideotellisuusmyyntinäyttely. Kutomon tiloihin valmistui toukokuussa 1990 uusi näyttelytila, jonka avajaisiin Kylämarkulat halusivat koota Toivo Vattusen taulut.

Näyttelyn avajaisissa Salme Rintala kertoi pyhäjärveläistaiteilijan taidekoulutuksesta Viipurissa ja Hel-

singissä, sekä arjen elämästä Karjalassa. Hän mainitsi lopuksi, ”isäni **Juho Lap**palainen oli Toivon ikätoveri ja Toivon vanhemmat Ida ja Ville Vattunen olivat isäni kummit. Kanssakäynti perheitten kesken oli

luontevaa, joten Toivon yli 40 vuotta kestänyt elämä Pyhäjärven Haapalassa oli perheellemme hyvin tuttua”.

SALME RINTALA

Taidenäyttely ”Muistojen Karjala” Helsingin Karjalatalossa

(Vpl.Pyhäjärvi-lehti elokuun 22. p:nä 1986)

Helsingin Pyhäjärvijuhlien yhteyteen oli edellisuoden Nokian juhlien tapaan järjestetty taide

näyttely. Tämän 55 taideteosta käsittävän näyttelyn kohokohdaksi muodostui kahden nimekkään taiteilijan, **Toivo Vattusen** ja **Nikolai Tervakorven (Tscherbakoff)**, erillisnäyttely.

Kumpikin taiteilija oli Sortanlahdesta, Laatokan rannalta, ja Laatokka oli kummallekin taiteilijalle innoituksen ja luomisvoiman lähde. Tervakorven merimaisemat Laatokalta ovat aina olleet haluttuja ja Laatokan maisemia kuvasi Toivo Vattunenkin nuoruudessaan.

On useita pyhäjärveläisiä, jotka eivät ole koskaan nähneet Laatokkaa. Ja Laatokan rannalla asuneet taiteilijatkin ovat jääneet osalle tuntematomiksi. Kahden mestarin muistonäyttely oli paikallaan.

Näyttelyssä oli kuusi Toivo Vattusen isokokoisia maalausta, jotka oli toimittanut hänen kasvattityttärensä **Armi Pihl**anen Oulusta:

Jäähyväiset kotipihalle, Matkan alku, Evakoon lähdössä, Lepoa tienvarressa ja Yhteinen suru, ovat vaikuttavia maalauksia, jotka syntyvät vain todellisuudesta. Taulut olivat 10 vuotta sitten Vattusen viimeisessä näyttelyssä Lappeenrannassa. Kriitikot totesivat silloin: ”Näyttely on harvinaisen voimakas näyte vastikään 77 vuotta täyttäneen taiteilijan luomiskyvystä”.

Tervakorven töitä oli näyttelyssä yksitoista. **Yrjö Tervakorpi** oli toimittanut seitsemän isänsä maalausta näyttelyyn: Talvinen meri (Mukkelinranta Vernitsalta), Meritaulu Sortanlahti, Konevitsan luostari, Kukka-asetelmat Kullerot ja Kangasvuokot, Hedelmäasetelma ja Mustalaisnainen. Lisäksi näyttelyssä oli kaksi **Samuli Peltolan** omistamaa Laatokkataulua, **Kaarle Viikan** omistama Salmi ja **Ester Levyn** omistama Laatokka.

Näyttely tarjosi rikastuttavan taidenautinnon. Ja ennen kaikkea se oli vaikuttava elämys niille näyttelyvieraille, jotka henkilökohtaisesti tunsivat molemmat taiteilijatkin. Laina

an erään iäkkään papan kommentin. ”Kyl se Serpakohvi ois sen Laatokan ottant mukkaasa sielt Karjalast lähtiis, jos se vaa ois olt mahdollista. Ja kyl tuost Vattuse Toivostaki näkky, ettei se Karjala mielest unohdu”.

Jäin miettimään sanoja ”Toivostaki näkky”. Se oli mahtava tunne. Taiteilijat eivät olleet kuolleet. He tulivat elävinä ulos tauluistaan ja olivat keskelämme Muistojen Karjala -näyttelyssä Karjalatalossa.

Näyttelyn jälkeen Armi Pihl

anen luovutti Toivo Vattusen rakkaimman taulun ”Jäähyväiset kotipihalle” Pyhän-Säätiön omistukseen. Suomalainen kriitikko kertoi näin: ”Taiteilijalle itselleen on läheisin työ Jäähyväiset kotipihalle. Jokainen katsoja, joka on itse jättänyt jäähyväiset kotipihalleen, hyväillyt lähtiessään rakasta ovenpieltä, tuntee tutun tuskan katsellessa Toivo Vattusen maalausta”.

Pyhän-Säätiön puolesta lahjoituksen vastaanottivat **Erkki Pärssinen** ja **Salme Rintala** sekä näyttelyn järjestäjä **Asko Kukko**. Pyhän-Säätiön toimesta taulu sijoitettiin Tyrvään Seudun Museoon Pyhäjärvi-osastolle.

SALME RINTALA

Ikaalinen mainostaa itseään: Tervetuloa Isoon Pikkukaupunkiin

Pyhäjärvijuhlien uhlatoimikunta on havahtui näin hyvissä ajoin, tervetuloa toivotus on otettu innolla vastaan, kun tarkastelee paikkakunnan tapahtumatarjontaa.

Näiden meidän Pyhäjärvijuhlien lisäksi samaan aikaan Ikaalisissa järjestetään Rallisprintti eli katuralliajot Vanhassa Kauppalassa ja Saunafestivaalit kylpylässä. Naapuripitäjässä Jämi

järvellä on JämiFly-in lentonäytös. Mitä lieneekään vielä suunnitteilla, se jää nähtäväksi.

Tämä tuntuu näin paikkakunnalla asuvasta todella upealta asialta, että Ikaalinen saa hyvin positiivista näkyvyyttä aivan erityyppisten tapahtumien muodossa.

Tapahtumien järjestäjille se antaa oman haasteensa, tähän pitääkin todeta “vierivät kivet eivät sammaloidu”.

Tässä tulenkin varsinaiseen asiaan, mikäli Pyhäjärvijuhlille tullessanne olette aikoneet yöpyä Ikaalisissa, niin siitä kannattaa tehdä varaus hyvissä ajoin. Majoitu

skohteet ovat ilmeisesti tuona viikonloppuna kovin kysyttyjä.

Majoitusta kannattaa kysyä esimerkiksi Ikaalisten Kylpylästä. Alueella on hotellitason majoitusta ja hieman edullisempaa lomaosakkeiden vuokra asumista. Kylpylän ja juhlapaikan välimatka on noin seitsemän kilometriä.

LEA JOKINEN

Kyläesittelyissä vuorossa Salitsanrannan kp Missä kulkija kohtaa Pyhäjärven lähimpänä

Huhtikuun ensimmäisenä sunnuntaina 6.4. klo 13.00 alkavassa tilaisuudessa on Karjalatalolla pyhäjärveläisistä kylistä esittelyistä vuorossa Salitsanrannan koulupiirin kylät.

Vpl. Pyhäjärvi-seuran kevätkokouksen yhteydessä pääsemme tutustumaan Keljan, Lahnavalkaman, Matiskalan, Pattoisten, Rotjanlahden ja Salitsanrannan kyliin. Niiden sijainti on helppoa paikantaa, sillä Salitsanrannan koulun rakennus (v. 1903) jää tien vasemmalla puolelle, kun kiertetään Pyhäjärveä esim. matkalla Pyhäkylästä Sortanlahteen.

Jo saavuttaessa Lahnavalkaman kylän korkeimmalle kohdalle, alkaa oikealla näkyä Pyhäjärven selkä. Lähimpänä tietä kuin missään muualla pitäjässä, järvi avautuu Salitsanrannan koulunkohdalla. Tien kupeeseen taukopaikalle on helppo pysähtyä virkistytymään ja pulahtaa yksin tein hiekkarannalta aaltoihin.

Lähtienoilta, kauempana päätiestä, löytyy muitakin luonnonkauneudestaan kuuluja paikkoja. Peltoaukeiden ja kyläläisten omistamien metsien takana, valtion omistamalle kruununmetsän alueelle, harjuiseen maisemaan sijoittuvat mm. kuuluisat Kuoppalampi ja Tielammet.

Kylä saapuu kuva-aineiston kera esittelemään kolmikko keljalaisjuurinen **Antero Pärssinen**, lahnavalkamalaisjuurinen **Kauko Hinkkanen** ja pitäjän karttoihin tarkasti perehtynyt, Matiskalan kylällä juuret omaava **Esko Simonen**. Heistä Pärssinen ja Hinkkanen ovat olleet mukana tästä koulupiiristä julkaisu

tua, v. 2003 ilmestynyttä kirjaa kokoamassa.

Kylissä asui talvisodan al-

kaessa kaikkiaan noin 800 ihmistä. Asukasmäärältään suurin kylistä oli Salitsanranta, keskisuuria olivat Rotjanlahti ja Kelja, pienimpiä Lahnavalkama, Matiskala ja Pattoinen.

Kylien lähekkäisistä sijainista johtuen koulupiirin ka

uimmaisestakin asumuksesta Salitsanrannan koululle oli vain alle viisikilometriä.

Tänä päivänä Pyhäjärveä seuraavan tien tuntumassa on koulun lisäksi jäljellä muutamia taloja, joissa mm. toimii pieni kyläkauppa. Nykypäivänä alueella nähtävissä olevasta yrityst

oiminnasta kerrotaan kyläesittelyssä.

Kun mahdollisuus luovutetulla alueella käyntiin avautui 1990-luvun alkuvuosina, osa kotiseutumatalalaisista pääsi majoittumaan Matiskalassa Pyhäjärven rantametsikön lomakylässä sijainneeseen pieneen, neuvostoaikaisten normien mukaiseen puurakenteiseen lomahotelliin.

Melko pian seuraavina vuosina kerrottiin tämän, ihanan uimarannan äärellä sijainneen, jonkun ammat

tiliiton omistaman majapaikan tuhoutuneen tulipalossa.

Vanhan Vpl. Pyhäjärven pitäjän alueella päästiin yöpymään 1991 avautuneen Konevitsan luostarin lisäksi tämän jälkeen lähelle kirkkoahoa Musakan rakentamaan Pyhäjärven lomarant

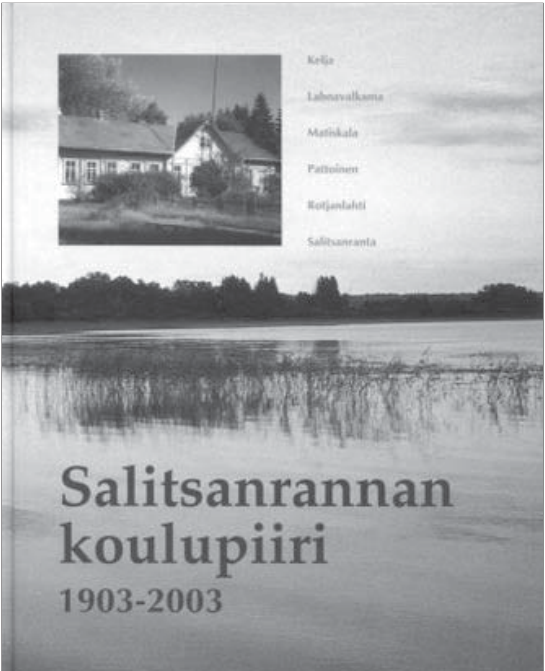
at-hotelliin.

Salitsanrannan koulupiirin alueelta on ilmestynyt kaksi kyläkirjaa:

Salitsanrannan koulupiiri 1903 – 2003. Kirjatoimikunta (Antero Pärssinen & al.). Salitsanrannan koulupiiri, Vammalan Kirjapaino Oy 2003.

Hinkkanen Kauko, Prunki Hannu; Lahnavalkaman lapset. Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki 2010. 256 s

KAARINA PÄRSSINEN

Kirjan Salitsanrannan koulupiiri 1903-2003 kanteen on kuvattuna koulun viereiseltä rannalta avautuva maisema.

Sairaus auttoi kirjailijaa rohkeisiin päätöksiin

Pikkutyöstä asti kirjoittanut ja paljon kirjoja lukenut **Kirsti Kuronen** alkoi uskoa vasta yli kolmekymppisenä, että hänestä voisi tulla kirjailija. Yksi itsetunnon pönkittäjä ja innostuksen antaja oli Lempäälässä kodin naapurissa asunut mummu **Anna-Liisa Wiland**, jonka kanssa Kirsti piti runopiiriä pian lukemaan opittuaan.

– Kesti kauan tajuta, että joku ihminen on kaikkien kirjojen tarinoiden takana – ja että kirjailija voisi olla oikea ammatti.

Kesällä 48 vuotta täyttävä, sukujuuriltaan puolikarjalainen Kuronen viettää parhaillaan kymmenvuotiskirjailijajuhlaansa. Hänen ensimmäinen teoksensa, nuortenromaani ”Vili Voipio” julkaistiin vuonna 2004, ja tuorein on vastavalmistunut Väärää verta -runokirja. Siinä hän kertoo avoimesti ja omakohtaisesti, miltä tuntuu sairastua parantumattomaan verisyöpään.

Hiljattain hän sai vastaanottaa Suomen Kulttuurirahaston apurahan lasten- ja nuortenromaanien kirjoittamiseen. Topelius-palkinnolla hänet kuitettiin vuonna 2011.

Sortanlahden Kurosia

Vpl. Pyhäjärvi-lehti kertoi Kirsti Kurosen sukujuurista toukokuussa 2011, jutin voitte lukea säätiön internet-sivuilla lehden aikaisemmin julkaistujen numeroiden galleriasta. Sukujuurensa ovat Pyhäjärven Sortanlahdessa isänsä **Matti Kurosen**(1939-2002) kautta. Isovanhemmat olivat **Heikki Kuronen** ja **Anna, o.s. Vanhanen**.

– Isällä oli yhdeksän sisarusta, joista vain yksi oli tyttö, **Lotta Kuronen**. Vuonna 1933 syntynyt Lotta-täti asuu Lempäälässä, pidämme edelleen viikoittain yhteyttä, ja häneltä olen saanut paljon muisteluksia Karjalasta. Olen tutkinut asioita myös Pyhäjärven historiakirjasta ja minulla on perheen vanhoja valokuva-albumia tallessa, Kirsti Kuronen iloitsee.

Pari vuotta sitten hän oli aikeissa lähteä serkkunsa kanssa suvun kotimaisemiin Karjalaan, mutta reissu peruuntui.

– Edelleen olen valmis lähtemään, jos joku serkuista vaikka soittaa ja pyytää mukaan. Matkalla toivoisin olevan henkilöitä, jotka tietäisivät opastaa isän kotipaikoille.

Syövän syövereistä uuteen uskallukseen

Kirjailijan julkaistessa uuden teoksen hän aina on paljaana ja avoinna työnsä vastaanotolle ja kritiikille. Rankkaa on varmasti kertoa ja kirjoittaa omasta syöpäsairstaan myeloomasta; diagnoosin Kirsti

Kuronen sai vain 41-vuotiaana, vaikka melko harvinainen sairaus ilmenee yleensä paljon vanhemmalla iällä.

– Kirjani on läpeensä häpeämättömästi omakohtainen. Haluan vain kertoa, miten olen kohdannut sairauteni, en antaa ohjeita muille, jokaisella on omanlaisensa elämäntilanne. Ehkä nämä runot voivat raapaista vähän vereslihalle – ja sitten puhalttaa haavaan?

– Minulle pysähtyminen oli ovi uuteen ja tietoisuus kuolemasta auttaa nauttimaan elämästä, antaa rohkeutta tarttua mihin haluaa ja olla välittämättä siitä, mitä muut ajattelevat, toteaa mm. unelmansa laskuvarjohypystä toteuttanut nainen – syöpädiagnoosi antoi hänelle myös sysäyksen jättäytyä päätoimestaan TV2:sta kirjailijan uralle.

Runoista huokuu kuitenkin vahvasti hätä ja hämmennys, mitä vakavan sairauden kohdatessa kokee; miten oman pojan elämä menee, löytääkö hän kumppanin, tuleeko isäksi, pääseekö itse mummoilemaan...

– Lähipiirillä voi olla vaikeampaa kuin itse sairastuneella, joka käpertyy itseensä ja jolle eivät paranemistoivotukset, vaikeneminen tai oikein minkäänlainen suhtautuminen tunnu hyvälle. Miehelläni meni pitkään, että hän uskoi sairauteni todeksi.

Rankat sytostaatti- ja kuntasoluhoidot antoivat Kirsti Kuroselle sataprosenttinen vasteen ja syöpä saatiin talutettua. Kontroллеissa hän käy kolmen kuukauden välein ja tietää, että sairaus jonain päivänä nostaan päätänsä. Syöpä-sanan rumaa kaikua hän kuitenkin haluaa hälventää.

– Onhan meillä paljonkin muita parantumattomia sairauksia – kuten diabetes, sydänsairaudet, Parkinsonin tauti – niiden ”kaverina” vain joutuu kulkemaan.

Kirjailijan videohaastattelun voi lukea osoitteesta www.myllylahti.fi/kirjailijat.

Lisäksi Kirstillä on omat kirjailijasivut osoitteessa h t t p : / / kirstikuronen.wordpress.com.

Kulttuurirahastolta tukea nuortenkirjoille

Hiljattain Kuronen osallistui puolisonsa **Jyrki Toivosen** kanssa Suomen Kulttuurirahaston illallistilaisuuteen Finlandia-talolla, kun Kuroselle myönnettiin kulttuurirahaston 22 000 euron apuraha lasten- ja nuortenromaanien kirjoittamiseen. Lasten- ja nuortenkirjoja onkin valtaosa hänen tähänastisesta tuotannostaan.

– Kirjoittajana on ihanaa palata lapsuudenkokemuksiin. Ensikokemuksia on lapsilla ja nuorilla niin pal-

Kirsti Kuronen luistelemassa kevään viimeisillä jäillä kotirannalla Lempäälän Pyhäjärvellä. Kuva: Jyrki Toivonen.

jon – perhosen lento, orava puussa, ensisuudelma... Aikuisena ensikokemuksia on harvakseltaan, eivätkä pienet haltioitumisen hetket välttämättä enää sykähdytä, vaan pitää olla exstre-meä. Siksi haluan vaalia lapsuuden kokemuksia, pitää aistit avoinna ja nauttia pikkujutuista.

Lempäälän Runo ja Sanataide ry:ssä toimiva pariskunta Kuronen-Toivonen odottaa parhaillaan vieraaksi presidentin puolisoa, runoilija **Jenni Haukiota**. Haukio on luvannut osallistua yhdistyksen jo perinteeksi muodostuneeseen Runomaraton -tapahtumaan 5. huhtikuuta Lempäälässä ja toimia tapahtuman suojelijana.

Kulttuurirahaston apuraha oli suuri asia ja samoin Kurosen ilonaiheena on valmistuminen 22 vuoden jälkeen Tampereen yliopistolta.

– Tosin vain filosofian kandidaatiksi, mutta onneksi sain edes jotkut paperit ulos ennen 24-vuotiaista poikaani **Oskaria**, joka opiskelee samassa yliopistossa neljättä vuotta äidinkielen opettajaksi.

Täysipäiväinen opiskelija Kirsti Kuronen ei koskaan ollut, vaan hän toimi pitkään TV2:ssa kuvaajana ja ohjaajanakin. Lisäksi repertuaariin kuuluu au pair -lastenhoitajan töitä Yhdysvalloissa, appelsiinipöimintää kibbutsilla Israelissa, uima-opetusta, kartonkitehtaan liukuhihnaa sekä kylpylän hoitola-apulaisen ja lehtitoimittajan töitä.

Tänään kirjoittaminen on hänelle pääasiallinen sarka – erittäin mieluinen, joka ei edes työltä tunnu.

Kandidaatin tutkielmansa 9-vuotiaiden lukutottu-

muksista tehnyttä Kirsti Kurosta voi myös pyytää vierailulle esimerkiksi kouluihin kertomaan kirjailijan työstä ja kaikesta siihen liittyvästä. Asiasta voi kysellä www.lukukeskus.com.

Kirjoittaminen jatkuu – ja rauhaista kotoilu

Seitsemäntoista kirjaa julkaisseella Kirsti Kurosellä on lisää suunnitelmia vireillä. Kustantajalla luettavana on parhaillaan kahden eri kirjan käsikirjoitus.

– Minulla on menossa useita käsikirjoituksia, joiden kirjoittamista jatkan aina fiiliksen mukaan. Nouden aikaisin aamulla ja tartun siihen, mikä sillä hetkellä eniten kutsuu. Teksteilleni en suostu ottamaan mitään aikatauluja, vaan lähetän ne eteenpäin sitten, kun ne valmiilta tuntuvat.

Kuronen harrastaa liikuntaa, rakastaa luonnossa samoilua, käy Näpsä-käsityökoulua, kutoo sukkia ja virkkaa isoäidinneliöitä.

Kesäkuukaudet kuluvat omin käsin rakennetussa mökissä, ”Pääskysessä”, Pirkanmaalla Pyhäjärven rannalla kodin läheisyydessä.

Kotona on vain lanka-puhelin, kännykkää tai televisiota hän ei omista eikä ole mukana Facebookissa.

Pikkutyöstä asti hän on pitänyt päiväkirjaa, jonka kirjoittaminen on edelleen jokapäiväinen rutini.

– Jollen olisi pitänyt sairaalassakin päiväkirjaa, ei tätä runokirjaani olisi koskaan syntynyt.

Väärää verta -kirjasta tulevat tekijänpalkkiot Kuronen lahjoittaa Suomen Syöpäyhdistykselle.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Kirjailijan käsitöiden teko on saanut innostusta aikuisten Näpsä-käsityökoulusta. Kuva: Marjo Ristilä-Toikka.

Kirsti Kurosen teokset

Väärää verta. Runokokoelma (Myllylahti 2014)
Vili Voipio kyhää ja kynäilee. Nuortenromaani (Karisto 2014)
Kuituset ja äidin kirje. Lastenromaani (Karisto 2013)
4 x 100. Nuortenromaani (Karisto 2013)
Ammeiden aika. Romaani (Robustos 2013)
Omenapuu laulaa. Nuortenromaani (Karisto 2012)
Kuituset ja unisieppari. Lastenromaani (Karisto 2012)
Likkojen lipas. Runokokoelma (Karisto 2011)
Kuituset ja isän koodi. Lastenromaani (Karisto 2011)
Piruettistävyyttä. Nuortenromaani (Karisto 2010)
Kuituset ja kummitus. Lastenromaani (Karisto 2010)
Vili Voipio ulvoo ja unelmoi. Nuortenromaani (Karisto 2009)
Vili Voipio konnan nahoissa. Nuortenromaani (Karisto 2008)
Vili Voipio zoomaa tähtiin. Nuortenromaani (Karisto 2007)
Vili Voipio puhuu ja pussaa. Nuortenromaani (Karisto 2006)
Vili Voipio bongaa Pupun. Nuortenromaani (Karisto 2005)
Vili Voipio. Nuortenromaani (Karisto 2004)

Juuret syvällä Vernitsan Piskasenmäen ja Yläjärven mullissa Petäjävedelle asettunut Annikki Lindgren loi uran kauppiaana

Yläjärveltä Ryhmäkylästä syntyisin olleen **Juho Nolon** ja Metsäpirtin Eevalasta kotoisin olleen **Amalia Eevan**, myöh. Nolon, perheeseen ehti syntyä Vpl. Pyhäjärvellä kaikkiaan kuusi lasta. Talvisin asuttiin Yläjärvellä, kalastusaikana Vernitsan Piskasenmäellä.

Ikaalisiin Sikurinkylään sodan jälkeen 1945 asettunut Juho ja Anna Nolon perhe vaihtoi nimekseen **Virkkilä**. Nyt jo kuolleen **Selman, Heikin** ja **Pekan** jälkeen syntyneistä **Maija** (s. 1935) asuu tätä nykyä Keski-Suomessa Jyskässä, **Kaarina** (1937) Korpilahdella ja nuorin **Hildi Annikki** (1943), myöh. **Lindgren**, Petäjävedellä.

Täpärällä oli Anna Nolon ja perheen kolmen tyttären elämänlangan ehyenä säilyminen, kun isä oli rintamalla ja käsky äkinäisestä lähdöstä evakkotielle tuli Vernitsan Piskasenmäelle 20. kesäkuuta 1944. He pelastuivat juuri ja juuri Elisenvaaran pommituksesta, kun juna ehti sivuuttaa aseman ennen suurta pommitusta, missä menehtyi arviolta 150 evakkoa, monet heistä räisäläisiä.

Perheen isä Juho Nolo palasi rintamalta ehjin nahoin ja asettui evakkomatkan päätteeksi pesueineen Ikaalisiin Sikurinkylään. Pohjoissatakuntalais-hämäläisissä ympyröissä eletessä tuli tarve vaihtaa hämmennystä ja pilkkaakin herättänyt sukunimi Nolo toiseksi. Juho ja Anna valitsivat perheenjäsenten uudeksi nimeksi Virkkilän.

Autokoulunopettajaksi ei, kauppiaaksi kyllä

Nuoruudessaan Annikki Virkkilä haaveili autokoulunopettajan ja vanginvartijan ammateista. Molemmat haaveet tyssäsivät, naisia ei siihen aikaan kelpuutettu noille aloille. Se epä-tasa-arvoisuuden kokemus kismittää vieläkin.

Kauppakoulun suorittuaan avioliiton kautta Lindgrenin Annikiksi muuttanut nuori nainen hakeutui kaupan alalle. Tarmokkuus huomattiin ja niinpä hän loi menestyssekkään uran K-kauppiaana.

Aviopuoliso **Seppo Lindgren** luopui sähkömiehen ammatistaan ja siirtyi toihin vaimonsa rinnalle, kun Annikki aloitti kauppiaana ensimmäisessä paikassaan Jyväskylässä Opistokujalla 1981. Siitä on nyt jo 33 vuotta. Naimisissa Annikki ja Seppo ovat olleet jo 41 vuotta. Perheeseen syntyi yksi poika, jolle aikanaan kolme lasta.

Opistokujan K-Annikan jälkeen tulivat aina vain suuremmat kaupat Vaajakoskella ja Jämsänkoskella. Yritykset menestyivät ja perheeseen ehti jo suunnitella sapativapaan pitämistä rankkojen vuosien lomassa. Varattiin alkuun Madeiran matka. Kaikki oli valmista, mutta – humps. Tuli sapatihaa vetänyt murssut soitto Keskolta.

Pakko oli ennen matkaa lähteä soiton perään katsomaan, millainen olisi se kauppa Petäjävedellä, jonne siirtymistä Kesko tarjosi. Klik. Ja uusi, Lindgrenit hurmannut kauppiaapaikka oli löytynyt.

Kun Madeiralta oli palattu, oli edessä muutto Petäjävedelle. Kauppiaana Petäjävedellä vierähti kahdeksan vuotta.

Oltuaan kauppiaana kaiken kaikkiaan 20 vuotta, Annikki jäi sairaseläkkeelle 2001. Se oli suuri käännekohta tosipitkiä työpäiviä sisältäneiden vuosien jälkeen. Vihdoin avautui mahdollisuus ja oli aikaa syventyä täysillä rakkaisiin harrastuksiin.

Kaupasta ei Annikki niin vain päässyt irti kokonaan. Lähes joka yö unissaan hän edelleenkin menee vanhaan rakkaaseen kauppaansa aloittamaan uutta myyntipäivää.

Öljyvärimaalauksesta meediona toimimiseen

Piesalan kylällä, järven rannalla, metsän keskellä Petäjävedellä sijaitseva Annikin ja Sepon rakentama talo on kiihastytmisen työvuosien jälkeen sijainniltaan ja puitteiltaan kuin suomalaiskansallinen unelma.

Lindgrenille koti on nyt rauhallisen elämän ja rakkauden harrastusten tyssijä. Kiihastytmisen työvuosien jälkeen sieltä halutaan vain tarkkaan harkiten lähteä minnekään reissuun.

Karjalaiselle luonteenlaadulle usein tyypilliseen tapaan Annikki Lindgrenin on herkkä ja taiteellinen persoonallisuus sekä harrastuksiltaan varsin monialainen.

Öljyvärimaalauksia, kiperien sanaristikoiden ratkonnat ja monet luontoon sidoksissa olevat harrastukset, kuten kalastaminen, marjastuksesta ja sienestuksesta puhumattakaan, antavat vuoden kierrossa kukin ajallaan sisältöä elämään.

Mutta salaperäisin Annikille läheisistä asioista on jo nuorena ilmennyt kyvykkyys kohdata henkiolentoja ja kummituksina näköille palanneita vainajia niiden tultua takaisin toi-

mittamaan elämän aikana kesken jääneitä asioita. Yhteys syntyy näihin mystisellä tavalla.

Annikki Lindgren kertoo kokemuksistaan, jotka osoittavat, että hän omaa meediona toimimisen herkkyyden ja taidot. Hän kertoo saavansa yhteyden kuolleeseen tämän vielä elossa olevan läheisen ihmisen energian kautta.

Nämä taidot, tietäjän ja meedion lahjat, hän kertoo perineensä jo kolmannessa polvessa Amalia-äidiltään ja tämän äidiltä.

Ventovieraatkin ovat hakenneet Annikilta apua sadakseen yhteyden jo kuolleisiin läheisiinsä tai saadaksesen ennakkoon varmuuden, miten tulisi toimia onnistuakseen.

Kaikki on kirjoitettu valmiiksi ihmisen elämänsä näkökulmasta – ei ole mitään sattumaa, hän vakuuttaa.

Kyse hänen tietäjän ja näkijän lahoissaan ei ole mistään yliluonnollisesta tai kuudesta eikä pakanallisuudesta. Hän vakuuttaa uskovansa Jumalaan ja rukoilee päivittäin.

Karjalaisuus sytytti nyt kun on aikaa

Viime vuosina suvun omien juurien, pyhäjärveläisyyden ja karjalaisuuden tutkiminen on alkanut kiinnostaa yhä enemmän.

Kun heiveröiseksi käynyt Karjalaseura lopetti toimintansa Petäjävedellä, ei Annikki asiaa n.s. purematta niellyt. Hän tarttui puheliin ja patisti Karjalan Liiton toiminnanjohtaja **Satu Hallenbergia** tekemään jotain. Ei tullut kuuloonkaan, että nyt kun eläkkeellä olisi vihdoinkin aikaa lähteä Karjalaisten kesäjuhliin ja Pyhäjärvi-juhliin, ei olekaan jäsenyyttä lähellä missään karjalaisseurassa ja sitä myöten ei Karjala-korttiakaan!

Toiminnanjohtaja Hallenberg muisti pitäjaseuramme. Tiesi sen toiminnan olevan suhteellisen vilkasta ja ehdotti, että Annikki Lindgren liittyisi syntymäpitäjänsä perinteitä ja kulttuuria vaalivan seuramme jäseneksi ja saisi sitä myöten niin Karjala-kortin kuin helposti tietoa osallistumismahdollisuuksista monenmoisiin Karjalan Liiton ja Vpl. Pyhäjärvi-seuran tapahtumiin.

Näin pitäjaseuramme sai toistaiseksi asuinpaikaltaan kauimpana Helsingistä asuvasta petäjäveteläisestä, pyhäjärveläisjuurisesta Annikki Lindgrenistä uuden, aktiivisesti toimintaamme seuraavan jäsenen helmikuussa 2013.

Pyhäjärvi-juhliin Hä-

Oikealta seisomassa Juho Nolo (Virkkilä), edessä seisoo Maija tytär Nolo (Virkkilä) vieressä seisoo hänen vaimonsa Amalia Eeva Nolo (Virkkilä) sylissä tytär Kaarina. Vasemmalta seisomassa Amalia Eevan veli Pekka Eeva (Elokiuru), hänen edessään lapsensa Heikki, Helga, Vellamo. Takana seisomassa vaimonsa Ainoja vieressä Ainin äiti. Kuva otettu 1939 kesällä Piskasenmäellä. Kuvat Annikki Lindgrenin kotialbumista.

meenkyröön Lindgrenit lähtivät viime kesänä yhdessä, sillä laulua pitkään harrastanut Seppo Lindgren myös esiintyi juhlilla.

Ja yksin tein päästiin sukuloimaan Nolon perheen evakkotaipaleen päätepiirteen jäljiltä Hämeenkyröön asettuneiden Annikin veljen lasten luo.

Myös tänä vuonna Ikaalisissa vietettävillä Pyhäjärvi-juhliin kuullaan Seppo Lindgrenin, äänialaltaan basso laulavan, useiden kuorojen solistina toimineen, yksinlaulusesityksiä.

KAARINA
PÄRSSINEN

Annikki ja Seppo
Lindgren.

Alakuvassa Annikki
lapsenlapsensa Nupun
kanssa ja kukkameren
keskellä 70-vuotispäivänään.

Pyhäjärvellä vietetyn varhaislapsuuden jälkeen Kari Uusitalon värikkäälle uralle mahtuu runsaasti tapahtumia

Uusia kirjoja ja kirjoituksia on koko ajan tekeillä. Vuosikymmenien ajan asuinkaupunkinsa Hyvinkään Sanomissa, jota nyttemmin jatkaa Aamuposti, ilmestyy säännöllisesti hänen kolumnejaan. Toimittajana ja tietokirjailijana tunnustusta saanut elokuvaneuvos **Kari Uusitalo**, s.1933, on ollut pitkällä urallaan hyvin tuottelias. Luettelo hänen teoksistaan ja kuvausta työstä pyhäjärveläisyyden hyväksi julkaistiin helmikuun Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä.

Mutta miten olisi käynyt, jos Karjalaa ei oltaisi menetetty?

– Urastani tuskin olisi tullut niin monipolvinen ja sisältörikas, jos pikkupojan elämä olisi evakkomatkalle päättymisen asemasta

jatkunut Kannaksella, arvelee tuhansien muiden tavoin juuri ja juuri kouluikänsä ehtineen ikäisenä sotaa pakoon vanhempiensa kanssa lähtenyt Kari Uusitalo.

– Minut olisi lähetetty muiden silloisessa ajassa oppikoulusivistystä halunneiden perheiden tavoin kouluun Käkisalmeen. Ja ylioppilaaksi pääsyvaiheessa olisi Viipurissa jo varmasti aloittanut yliopisto, minne olisin hakeutunut opiskelemaan. Olen usein todennut, että vaihtoehdot sen jälkeen olisivat olleet ura toimittajana Käkisalmen sanomissa tai tyhjäntoimittajana Viipurissa.

– Seuraan edelleen tiiviisti varsinkin suomalaista elokuvaa. Katson 3-4 elo-

kuvaa viikossa, mikä on mahdollista, koska uutuu-
det ovat saatavissa myös DVD:nä. Tähän mennessä tehdyistä n. 1500 kotimaisesta elokuvasta minulla on kokoelmassani tallenteet noin 700 elokuvasta, toteaa pyhäjärveläisjuurinen tietokirjailija Kari Uusitalo.

Karjalatalolle Karjalainen sanankäyttö -teemavuoteen liittyvänä Vpl. Pyhäjärvi-seuran järjestämään Laatokka-saliin tilaisuuteen oli kirjailijanurastaan värikkäästi kertonut Kari Uusitalo tällä kertaa saapunut kuuntelemaan 15 henkeä. Hänen esitelmänsä julkas-
taan oheassa.

KAARINA
PÄRSSINEN

Tietokirjailija, elokuvaneuvos Kari Uusitalo. Kuva: Juhani Paajanen.

Viisivuotiaana lukemaan oppinut aloitti pian toimittaa lehtiä – tietokirjallisuutta syntyi runsaasti myöhemmin

Opin lukemaan ja kirjoittamaan tikkurijaimin 5-vuotiaana, vuonna 1938. Ensimmäiset käsikirjoitetut sanomalehteni toimitin evakossa talvisodan aikaan 1939-1940, ensimmäiset runoni kirjoitin talvella 1940.

Noita lähinnä kaksisivuisia lehtiä toimitin sitten omaksi ilokseni kerran päivässä, viikossa tai kuukaudessa aina vuoteen 1950 saakka. Parhaimmillaan vuonna 1945 minulla oli jopa kolmekin tilaajaa (silloin kaksisivuisena koossa A6...). Yksi tilaajista paikallisen osuuskunnan pikkupoika. Hänen äidiltään sain kerran vähän käytetyn kalkkeeripaperin, ja niin saatiin jatkoa ”painaa” kaksi lehteä kerralla. Todella merkittävä edistysaskel...

Vuonna 1952 minut valittiin Porin Lyseon teinikunnan uudelleen ilmestymään alkavan lehden, Kollan, päätoimittajaksi. Toimitin lehteä sen kevätkauden ajan – sitten oli edessä abiturienttivuosi. Historia ja ainekirjoitus olivat mielenkiintoisia. Ylioppilasaineeni ”Pultavan taistelu käännekohtana Ruotsi-Suomen historiassa” julkaistiin vuoden 1953 Ylioppilasaineissa. Ylioppilasväkänä 1953 sain myös Satakunnan Kansan senvuotisen stipendin Porin Lyseon parhaalle ainekirjoittajalle.

Prelimiäriaineeni keväällä 1953, lapsuuteni Pyhäjärveä muistelevalle ”Kotiseutuni” lähetin 1955 jyvaskyläiseen Muistojen Karjala-

lehteen ja kirjoitukseni jopa julkaistiin. Myöhemmin se on julkaistu myös kahdesti Pyhäjärvi-lehdessä ja kertaalleen Hyvinkään Sanomissa 1987.

Aloitin armeijan jälkeen opintoni syksyllä 1954 Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa, tähtäimessä maisterin tutkinto ja toimittajan ura. Liityin Viipurilaiseen Osakuntaan, tiedekuntajärjestö Kannunvalajiin ja Ylioppilasneekereihin.

Ylioppilasneekereissä oli silloin puheenjohtajana koulutoverini **Jaakko Iloniemi**, ja miten ollakaan, vuosina 1956-1957 toimin ensin yhdistyksen sihteerinä ja sitten puheenjohtajana. Jaakko Iloniemi oli myös tiedekuntajärjestölehden, Kannunvalajan, päätoimittaja, ja seurasin häntä siinä tehtävässä 1956.

Myöhempi professori **Timo Tiisanen** oli Ylioppilasneekerien jäsen ja Ylioppilaslehden toimittaja, ja kun hän halusi vuoden 1957 alusta virkapaata, hän tarjosi sijaisuutta minulle. Otin tehtävän ilomielin vastaan ja sijaisuus venyi kaiken kaikkiaan lähes vuoden mittaiseksi. Talvella 1957 myös Viipurilainen Osakunta etsi päätoimittajaa Kaukomieli-lehdelle. Panin hakemuksen sisään, ja minut valittiin tehtävään.

Kaukomieltä sitten toimitin seuraavankin vuoden 1958 ajan. Olin kesäkuu-

kaudet 1955 ja 1956 ollut kesätoissa studioapulaisena Oy Suomen Filmitoimistossa, ja tykätynyt alaan. Kun kilpaileva yritys Suomi-Filmi Oy (Suomi-Filmin omisti kauppaneuvos **Risto Orko**, Suomen Filmitoimistuksen maisteri **T. J. Särkkä**) vuoden 1957 lopussa haki lyhytelokuvatuotantaa, panin hakemuksen sisään ja 32 hakijan joukosta minut valittiin tähän tehtävään (**Orvo Saarikiven** osuus; elämäni ensimmäinen elokuva kesällä 1942!). Tehtäväni oli aluksi uutiskatsausten selostustekstien sekä mainos- ja lyhytelokuvakäsikirjoitusten tekeminen, mutta melko pian pääsin myös leikkaamaan katsauksia ja jopa ohjaamaan muutaman lyhytelokuvan.

Suomi-Filmissä oli negatiivileikkaajana mm. eräs **Ilona Eronen**, jonka aviomies **Erkki Eronen** oli itsenäinen lyhytelokuvayrittäjä. Erkin aloitteesta kirjoitin selostustekstejä hänenkin lyhytelokuvuuksiinsa. Ilta siinä aina yleensä yhden selostustekstin kanssa tuhrautui. Sain käteen 2000 silloista markkaa kappaleelta – sitten tuli radiokreivi **Carl-Erik Creutz** spikkaamaan ne, spikkaus kesti kymmenen minuuttia ja hänen palkkionsa oli 5000 markkaa... Hän oli silloin jo kuuluisuus, minä en.

Jaakko Iloniemestä oli vuonna 1959 tullut Suomen Ylioppilaskuntien Li-

iton pääsihteeri, ja kun liitto talvella 1960 etsi toimittajaa julkaisemansa Ylioppilaan Kirjan uudistetulle laitokselle, Jaakko lähetti tarjouspyynnön myös minulle. Voitin tarjouskilpailun, ja niin minusta tuli peräti seitsemän kertaa joka toinen vuosi ajan tasalle saatetun laitoksen sivutoiminnan toimittaja vuona 1960-1972, ja siinä sivussa myös liiton julkaiseman Akateemiset apurahat ja opintotuki -hakuteoksen toimittaja vuosiksi 1966-1972.

Talvella 1960 vaihdoin sitten työnantajaa, kuvatoimittajaksi vastikään ilmestymisensä aloittaneeseen Uuteen Tietosanakirjaan. Työrytmi oli varsin hektistä eikä ylitöitä juuri laskettu, mutta viihdyin tehtävässä hyvin. Kuin sanoin, että elokuvahakusanat olivat mielestäni puutteellisia, minulle sanottiin: ”Kirjoita itse parempia!”. Ja niin minusta tuli myös teoksen elokuva-artikkelien laatija.

Mutta, mutta – Erkki Eronen myi elokuvansa aina elokuvatuottaja, viipurilaissyntyiselle **Veikko Laihaselle**. Hän oli kiinnostunut huomiota Eronen lyhytelokuvien vuoden 1959 mittaan selvästi parantuneisiin selostusteksteihin, ja tarjosi minulle talvella 1960 työpaikkaa yhtiössään. Sanoinkin juuri sopineeni työsuhteesta Uuden Tietosanakirjan kanssa, mutta voisin kyllä sivutoimisesti laatia selostustekstejä myös hänelle. Niin tapahtuikin, mutta koko vuoden 1960

Laihanen jatkuvasti houkutteli minua yhtiöönsä, kunnes vuoden 1961 alussa vihdoinkin annoin periksi ja minusta tuli hänen yhtiöidensä apulaisjohtaja.

Ylioppilaslehden vakituisten toimittajien tehtävät jätettyäni olin lehden melko vakituinen artikkeliaivustaja myös senkin jälkeen, kun päätoimittaja **Heikki Kääriäinen** vaihtui **Kaarle Steweniksi**. Stewenin kanssa olin taas ollut syksyllä 1953 yhtä aikaa RUK:ssa, vieläpä samassa komppaniassa ja majoitustuvassa. Stewenille myin vuoden 1961 talvella myös viisiosaisen artikkelisarjan Suomalaisen elokuvan vuosikymmenet. Kun kerroin siitä Laihaselle, hän innostui: ”Myö tehään siitä kirja – sie kirjoitat ja mie kustannan!”.

Siitä käynnistyi pitkälinen prosessi, jonka tuloksena valmis historiategi ”Suomalaisen elokuvan vuosikymmenet” talvella vihdoinkin 1965 ilmestyi. Kustantajaksi Laihanen oli onnistunut hankkimaan peräti Otavan. Siinä sivussa Laihanen oli välittänyt minut myös vuonna 1962 viisikymmentä vuotta täyttäneen perheyhtiö Adams-Filmi Oy:n historian kirjoittajaksi. Jatkoa seurasi kymmen vuotta myöhemmin, kun yhtiö täytti 60 vuotta.

Elokuva-alan ammattijulkaisun, Kinolehden, vakinaisen avustaja minusta tuli vuonna 1961, ja suhde

jatkui aina siihen saakka, kunnes lehden julkaiseminen lopetettiin 1986. Myös Elokuva-Aitta tilasi minulta artikkeleita, mutta senkin ilmestyminen päättyi jo vuonna 1968.

Suomalaisen elokuvan vuosikymmenet ja kirjoitukseni Kinolehdestä herättivät alallakin siinä määrin huomiota, että sain tehtäväkseni kirjoittaa Suomen elokuvatoimistojen liiton 30- ja 40-vuotishistoriikit 1957 ja 1977, Elokuvateatteriomistajain Liiton 30-vuotishistoriikin 1968 ja alan keskusjärjestö Suomen Filmikamarin 50-vuotishistoriateoksen 1973. Mäkelöiden perheyhtiö Oy Kinoston 50-vuotishistoriateoksen ja samalla yhtiön perustaja **Väinö Mäkelän** historiikin kirjoitin tilaustyönä vuonna 1970.

Risto Orkon 70-vuotishuhteleos ”RO – suomalaisen elokuvan suurmiestä” ilmestyi myös vuonna 1970.

Veikko Laihasen kanssa minulla meni syksyllä 1966 sukset niin pahasti ristiin, että vaihdoin työnantajaa. Palasin Suomi-Filmiin, nyt osastopäälliköksi, ja ohjasin mm. dokumenttikoosteen elämäkertaelokuvan marsalkka **Mannerheimista** 1968.

Yhtiön vanhempi haara täytti 50 vuotta joukuussa 1968, ja sain Orkolta tehtäväkseni kirjoittaa Suomi-Filmin 50-vuotishistoriikin. Käsikirjoitus valmistui, mutta teoksen ”Kuvaus – ka-

mera – käy” ilmestyminen siirtyi eri syistä kuin minusta johtuen aina vuoteen 1994 saakka.

Vuoden 1970 alussa minusta tuli sitten toimintansa aloittavan Suomen elokuvasäätiön ensimmäinen työntekijä, aluksi nimikkeellä asiamies ja vuodesta 1975 pääsihteeri. Sain säätiön hallitukselta luvan jatkaa myös suomalaisen elokuvaan liittyvää tutkimustyötäni, ja niin vuonna 1972 käynnistyi kuusiosaiseksi paisuva annaalisarja Eläviksi syntyneet kuvat, Lavean tien sankarit, Ruutia, riutoja, rakkautta, Hei rillumareit!, Suomen Hollywood on kuollut ja Umpikuja?. Umpikuja? ilmestyi vuonna 1984, ja seitsemännekin osan käsikirjoitus oli viimeistelyä vaille valmis, kun kävi ilmi, että kustantajaa ei sille enää löytäisi.

Sen jyräsi alleen suurprojekti Suomen kansallisfilmografia, kaksitoistaosaiseksi paisuva ja 8579 sivua käsittävä suurteos, joka sisältää yksityiskohtaiset tiedot kaikista Suomessa valmistetuista kotimaisista ja elokuvateatterilevikin saaneista pitkistä elokuvista aikojen alusta eli vuodesta 1907 vuoden 2000 loppuun saakka.

Sain siirron elokuvasäätiön arkirutiineista teossarjan päätoimittajaksi vuonna 1986, ja päätöksen varmistuttua totesin sen merkitsevän minulle pitkäaikaisen rakkaussuhteen laillistamista. Oli teossarjan päätoimittaja aina vuoden 1998 loppuun saakka, jolloin täysinpalvelleensa mutta ei onneksi loppuun palaneena siirryin eläkkeelle.

Minun johdollani saatiin valmiiksi teossarjan kahdeksan ensimmäistä osaa, kaikkiaan 5589 sivua. Minun jälkeeni **Sakari Toivian** johdolla ovat ilmestyneet osat 9-123 ja päästy samalla suomalaisen pitkän elokuvan vaiheissa siis vuoden 2000 loppuun saakka.

Siitä eteenpäin tiedot on kerätty ainoastaan nettiin, kaikille avoimeen ELO-NET-verkkoon.

Olen myös vuosien varrella saanut julkisuuteen muitakin suomalaisen elokuva-alan tunnettujen henkilöiden monografioita.

Toivo Särkän elämäkerta ilmestyi vuonna 1975, **Erkki Karun** vuonna 1988, Risto Orkon vuonna 1999, **Siiri ja Kaarlo Angerkosken** 2002 ja **Aarne Tarkaksen** vuonna 2006.

Keräämiäni elokuvakaskuja on ilmestynyt kolme kokoelmaa – Taju kankaalla 1983, Värikästä väkeä 1995 ja Haiseeko täällä valkokangas? 2005. Neljäskin kokoelma olisi käsikirjoitukseksi valmiina, mutta kustantajaa ei ole sille ainakaan vielä löytynyt.

Muutimme vuonna 1962 Hyvinkäälle. Vanhin poikani aloitti oppikoulun 1971, luokkatoverinaan mm. paikallisen sanomalehden, Hyvinkään Sanomien, omis-

tajan poika. Lehden kulttuuriosastoa jo 1920-luvun lopusta saakka hallinnut toimituspäällikkö **Urpo Kari** alkoi vähitellen käydä seniiksi, ja vuonna 1979 poikani kertoi tuon luokkatoverinsa pyytäneen häntä tiedustelemaan minulta, haluaisinko avustaa lehteä vähän tuoreemmilla näkemyksillä. Verkottumista siis tässäkin.

Samalla tiellä olen edelleenkin, vaikka nyt olen jo joutunut kokemaan omaltakin osaltani jonkinlaista ikärasismia. Joka tapauksessa tähän päivään mennessä Hyvinkään Sanomissa ja sen nykyaikaisessa jatkajassa, Aamupostissa, on ilmestynyt 35 vuoden aikana kaikkiaan 2183 kirjoittamaani arvostelua, esittelyä, pakinaa tai kommenttia.

Lukuisiin muihin sanoma- ja aikakauslehtiin, mm. Helsingin Sanomien Kuu-kausiliitteeseen, Aamulehteen ja Turun Sanomiin olen yli viiden vuosikymmenen mittaan kirjoittanut lähinnä suomalaisen elokuvaan liittyviä artikkeleita.

Samoin olen ollut elokuva-alan artikkelien kirjoittaja useassa kotimaisessa ja myös ulkomaisessa tietosana- ja tietokirjakirjahankkeessa vuodesta 1960 alkaen. Ja tällä hetkellä minua työllistää Kansallisen audiovisuaalisen instituutin – entisen Suomen elokuva-arkiston – käynnistämä varsin laajamittainen suomalaisen elokuvan verkkofilmmografia -hanke, kirjoitettavanani vähintään pari-kolmesataa keskimäärin 40 rivin mittaista artikkelia.

Elokuvasäätiön pääsihteerinä 1970-luvulla ollessani olin myös säätiön ulkomaille suunnattujen julkaisujen Finland – Film-land ja Facts About Film in Finland vastaava toimittaja. Kirjoitin myös säätiön ensimmäisen toimintavuosisikymmenen historiateoksen, joka ilmestyi vuonna 1980.

Hyvinkääläisten elokuvateatterien historiateoksen Muistojen Arena kokosin, toimitin ja suurelta osin myös kirjoitin vuonna 1989. Ja kun taloyhtiömme täytti keväällä 2012 viiksymmentä vuotta, minua

pyydettiin kirjoittamaan myös sen historiikki.

Pyhäjärvi-lehden avustajakuntaan olen kuulunut 1950-luvun puolivälistä saakka, aktiivisimmin vuosina 1957-1970, kun oli Pyhäjärvi-seuran sihteeri. Silloin myös kirjoitin seuran 10-vuotishistoriikin vuonna 1967.

Seuran johtokunnan aktiivijäsen **Mauri Vanhanen** taas sai minut 1960-luvun puolivälissä houkutelluksi mukaan vuonna 1915 perustetun Pyhäjärven urheiluseura Kaiun 50-vuotishistoriateoksen kirjoittajaksi ja toimittajaksi. Eri syistä ja lähinnä muista kiireistäni johtuen toimitustyö edistyi varsin hitaasti, mutta valmis teos ”Kaiku, joka kiiri kauas...” näki vihdoinkin päivänvalon vuoden 1970 lopussa.

Omalle muistelmateokselleni ”Elämäni Karina – Evakkopojasta elokuvaneuvokseksi” löysin kustantajan vuonna 2001.

Uusimpiin saavutuksiini kuuluu vuonna 2010 yhdessä Sakari Toiviaisen kanssa julkaisemani, **Mika Waltarin** teksteihin pohjautuvat elokuvat kartoittava teos Valkokankaan Waltariana. Sen kustansi WSOY, mutta löi hyvännäköisen teoksen mainostamisen törkeästi laimin. Kun yhtiön mainospäällikkö puoli vuotta myöhemmin sai potkut, en oikein osannut surra hänen puolestaan.

Varsin ahkerasti olen siis vuosikymmenien mittaan askarrellut tietokirjailijan eri olomuodoissa. Tahti on toki eläkeläisenä 2000-luvun puolella tuntuvasti rauhoittunut, mutta vieläkin erotan tabulaattorista A:n Ästä.

Perusohjeenani on edelleenkin latinankielinen viisaus: Nulla dies sine linea – ei päivää ilman kirjoitettua riviä.

Kirjailija **Jarno Pennasta** siteeratakseni: ”Muurahaisen askelen otin tänään sieluni polulla / havuneulasen raahasin, lehtikirvan sain kiinni. / Mutta päiväni oli työtä ja kiitosta täynnä”.

– Kiitos!

KARI UUSITALO

Tietokirjailijan kuulijakuntaa. Kuva: Juhani Paajanen.

Pärssisillä sukukokous toukokuussa ja elomatka Pulakoiden kanssa

Keskellä kauneinta toukokuuta Pyhäjärven rannalle! Nyt kylläkin Pirkkalaan ja vasta elokuussa Karjalaan Vpl. Pyhäjärvelle.

Tänä vuonna on jälleen määräaika Pärssisten Sukuseuran sääntömääräiselle sukukokoukselle. Se pidetään ja samalla kokoonnutaan muutenkin Tampereen kupeelle, Pirkkalaan Rantanitiin Juhlataloon www.rantanitiynjuhlatalo.fi, lauantaina 17.05.2014.

Kokoontumisen yhteydessä saadaan tietoa sukupussa. Kirjahankkeesta, tutkitaan sukupuita ja vanhoja valokuvia sekä kuullaan ravintoloitsija **Pekka Pärssisen** esitys Karjalaisesta ruokaperinteestä ja kirjastonhoitaja **FK Vuokko Pärssinen-Tainion** esitys viime aikoina ilmestyneistä, tunnistusta saaneista sukukirjoista.

Ilmoittautumiset kokoontumiseen. Timo Pohjola, puh. 045-3594575 tai os. Petäjätie 2 D, 24260 Salo tai timo.pohjola@seutuposti.fi 10.04.2014 mennessä ja osallistumismaksu suoritettava sukuseuran tilille FI86 5152 0920 0210 99, viitteeseen osallistujan nimi ja osoite.

Lisätiedot Timo Pohjola ja sukuseuran kotisivut www.karjalanliitto.fi/parssisensukuseura.

Sukutapaamiseen ja sukukokoukseen ovat tervetulleita kaikki Pärssisen suvusta ja sen vaiheista kiinnostuneet sekä tietenkin seuramme jäsenet.

Pulakoiden, Pärssisten ja ystävien elomatka

Toissavuotiseen tapaan Pulakan ja Pärssisten Sukuseu-

rat yhdistävät voimansa ja järjestävätelomatkan kesän ollessa kypsä ja vedet lämpimät.

Näiden sukujen synnyinsijoille Vpl. Pyhäjärvelle ja lähipitäjiin reissutaan Tilausliikenne H. Putus Oy:n bussilla 1.-4.8.2014. Majoittuminen on Pyhäjärven Lomaranta -hotellissa Musakalla.

Perjantai on matkapäivä ja perille saavuttua voi rentoutua saunoen ja uiden Pyhäjärven. Lauantaina on retkikohteina Konevitsan luostari ja Käkisalmi. Sunnuntai on varattu kotikyläkäynneille ja maanantaina palaamme Suomeen.

Bussi lähtee Pöytyän Riihikoskelta, Lauttakylän linja-autoasemalta klo 06.15 ja ajetaan edelleen Sastamalan, Nokian ja Tampereen kautta Lahteen, jossa rautatieasemalla noin klo 09.00 ja edelleen Viipurin kautta Vpl. Pyhäjärvelle

(nyk.Plodovoje)

Ilmoittautuminen matkalle 21.05.2014 mennessä. Matkan hinta 350 euroa tai omalla viisumilla 275 euroa maksetaan 01.07.2014 mennessä Pärssisen Sukuseura ry:n tilille numero FI86 5152 0920 0210 99 käyttäen viitettä 3133.

Matkan johtajina, joille voi ilmoittautua, toimivat Antero Pärssinen puh 050-5706575, sähköposti: tero.parssi@phnet.fi ja Esko Pulakka puh 044 3830867, sähköposti esko.pulakka@gmail.com. Lisätietoja myös em. Pärssisten Sukuseuran kotisivuilta.

Tervetulleita ovat kaikki asiasta kiinnostuneet näihin sukuseurojen järjestämiin tilaisuuksiin touko- ja elokuussa – siellä myö tuas tavataa!

KAARINA
PÄRSSINEN

Pääosin Viipurin Porlammille asettunutta sukua haaraa Pärssisen Sukuseuran hallituksessa edustavaa Taisto Hellettä onniteltiin alkuvuodesta olleen merkkipäivän johdosta seuran hallituksen kokouksessa 9.3.14. Onnitelut välitti puheenjohtaja Antero Pärssinen (oik.). Kuva: Seija Pärssinen.

Musakan Lomarannan majoitus- kapasiteetti kasvaa sataan henkeen

Moni Karjalan kannaksella matkaillut on viimeisten parikymmenen vuoden aikana majoittunut Musakan Lomarannassa Viipurin läänin Pyhäjärvellä, Pyhäjärven rantamaisemissa.

Vuodesta 1991 alkaen yritystä luotsannut **Antti Musakka** lähettää terveisiä ja toivottaa taas tulevan kesäkauden matkailijat tervetulleeksi.

Lomarannan majoituskapasiteetti on kasvanut, ja alueella voi nyt yöpyä kerrallaan kaksikin suurta linja-autolastillista väkeä.

– Majoitustilaa on tulos- kesäksi lisää siten, että pystymme majoittamaan

keväästä 2014 lähtien lähes 100 ihmistä.

Jo olemassa olevissa majoitustiloissa on kolme rakennusta, joissa on tarjolla useita kahden ja useita yhdenkin hengen huoneita. Ja lisätiloja on siis luvassa toukokuun alusta lähtien:

– Uusissa lisätiloissa on kaikissa hyvät wc- ja suihkutilat ja yhteiset oleskelutilat, samoin kaikki Lomarannan palvelut.

Antti Musakka muistuttaa, että heillä majoittuville on tarjolla monipuolisia palveluita. Majoitus on puoli- hoidolla, mikä tarkoittaa aamiaista, päivällistä, sau-

nomista, musiikkia, karaokea ja television käyttöä, ravintolapalveluita ja opastusta.

Opastus- ja tulkkauspalveluita on tarjolla niin Pyhäjärvellä kiertäville pienryhmille kuin esimerkiksi myös Konevitsan luostari- matkoille.

– Olen mielelläni mukana oppaana, tulkkina, ja isompien ja pienempien ryhmien matkojen järjestäjänä. Järjestän matkoja Konevitsan lisäksi myös Valamon luostariin ja Karjalan kannaksen talvi- ja jatkosodan taistelupaikoille, vinkkaa Antti Musakka.

- MRT

Karjala-kirjoille uusi koti

Kodin kirjahylly pursuili ja Akaan Toijalassa asuva **Eevi Kaasinen** päätti päästä eroon mittavasta Siirtokarjalaisten tie -kirjasarjastaan.

Kaasinen etsi teoksille sopivaa lahjoituskohdetta, ja muutamien puhelujen jälkeen kirjat vastaanotti **Marjo Ristilä-Toikka** työhuoneelleen Lempäälään, josta käsin hän toimittaa Vpl. Pyhäjärvi-lehteä, Suvannon Seutua (Sakkola, Metsäpirtti, Vuoksela) sekä Rautalaisten lehteä.

– Näin arvokkaita teoksia ei pidä laittaa hukkaan, vaan kannattaa aina etsiä sopivaa uutta sijoituspaikkaa karjalaiselle aineistolle, totesivat molemmat.

Sama pätee muuhunkin karjalaisten perua olevaan materiaaliin; ei roskeen, vaan uutta kotia etsimään karjalaisten perinnetyötä tekevien yhteisöjen, museoiden ja arkistojen haltuun.

Siirtokarjalaisten tie -kirjasarjan 83-vuotias Eevi Kaasinen oli aikanaan saanut Pyhäjärvi-Kaukola -juuristen vanhempiansa peruja.

– Olen syntynyt Kaukolassa 1930, mutta kyllä äidin puolelta tulevat Pyhäjärvi-juuret ovat tärkeitä. Kun lehti ilmestyy, luen sen aina tarkasti kannesta kanteen, kertoo Eevi Kaasinen.

Hän on pyhäjärveläisten Kukkujen sukua. Äiti **Helena** oli omaasukua **Koivumäki**, isänsä **Matti Koivumäki**, äitinsä **Katri** o.s. **Kaasalainen** ja isänisä **Filip Kukko**, oli vaihtanut nimensä Kukosta Koivumäeksi.

Eevin isä oli **Uuno Paavilainen** Kaukolasta, tämän isä **Heikki Paavilainen** ja äiti **Eeva** o.s. **Mikkonen**. Heikki Paavilaisen nimellä tunnetaan nykyisin teatterintekijä Heikki Paavilainen Lempäälästä, hän

on Eevin veljenpoika.

– Minä yritän pitää sukulaisiin yhteyttä, mutta paljon vanhempaa polvea on jo pois, ja nuorilla on usein ymmärrettävästi omat kiirensä.

Äiti ja viisi lasta evakkotaipaleelle

Talvisodan sytyttyä maraskuun lopussa 1939 Eevi – kirkonkirjoissa nimeltään **Ilmi Eevi Kaasinen** – oli yhdeksänvuotias, ja evakkoon lähdöt ovat yhä hyvin muistissa. Kaukolasta ei lähdetty sotaa pakoon ensimmäisten joukossa, vaan joulukin vietettiin vielä kotona.

– Oltiin hiihtämässä ja sitten tuli lauma pommituskoneita. Mentiin ensin piiloon pellonojaan ja sitten päästiin johonkin latoon turvaan. Illalla kymmenen aikaan joku sotilas ajoi hevosen pirtin eteen ja äiti herätti meidät lähtemään. Nimilaput pantiin kaulaan ja vähän tavaroita saatiin mukaan. Meitä oli äiti ja viisi lasta; Heikin isä **Kalevi** oli vain vähän yli vuoden vanha, täkkiin kääritty. Eläimet jäivät navettaan, mummi ja ukki toivat ne sitten sieltä pois.

Ojajärven asemalta äiti lapsineen pääsi junaan, härkävaunuun. Elisenvaaraa lähestyttäessä komennettiin kaikki suojautumaan metsään, mutta äiti viisine lapsineen ei sinne lähtenyt.

– Me lapset maattiin kuin sillit suolassa junassa yläverilla. Eräs mummo tuli minun selkäni taakse ja pelkäsi kovasti, kun kuuli veturin puhinaa. Mummo sanoi, että ”nyt se veturi halkeaa”. Siihen asti en ollut pelännyt, mutta mummon sanojen jälkeen minua pelotti kovasti.

Paavilaisen perhe päätyi Äetsän asemalle, majoitukseen Huhtamon koululle ja sieltä Eskolan taloon. Ke-

vällä 1940 tuli siirto Kokemäelle, jossa eräs isäntä oli sontakärryineen evakkoja hakemassa. Tämä oli kysynyt asuttamisjärjestelyjä hoitaneelta ”No, montakos sä meille laitoit?”.

– ”Seitsemän”.

Isäntä intti vastaan, että oli sanonut ottavansa vain viisi. Paavilaisen perheen isä oli päässyt sotatoimista perheensä pariin, ja tokaisi sitten isännälle vanhimpiin lapsiinsa viitaten: ”Jätetään sitten nämä kaksi tänne, kaine joku korjaa”.

– Juostiin koulun taakse piiloon, että miten meidän käy..., Eevi muistelee.

Tapaus päättyi onnellisesti, perhe pysyi yhdessä ja edessä olikin kohtalaisen hyvät olot.

Lehmiä saattamaan vain 13-vuotiaana

Jatkosota alkoi 1941 ja paljon karjalaisia palasi pian kotikonnuilleen. Paavilaiset vuonna 1942, vanha talo oli pystyssä Kaukolassa. Mutta 1944 venäläisten suurhyökkäyksen alettua tämäkin perhe joutui uudestaan pakenemaan sodan jaloista.

– Mummi ja ukki veivät jo vähän aiemmin muut lapset pois. Minä jäin 13-vuotiaana äidin kanssa ajamaan lehmiä, liikkeelle lähdettiin juhannuksen alla 22. kesäkuuta 1944. Kolme viikkoa oltiin karjan kanssa maantiellä.

Eevi muistaa, miten yhdellä tauolla oli nukahtanut tienviereen ojanpientareelle.

– Heräsin siihen, kun ohimarssi sotilaiden rivistöjä; pyyhin pölyä kasvoiltani ja jatkoimme matkaa.

Kun lehmät lopulta saatiin junaan, Eevi palasi Pulkasalmen asemalle siellä työskennelleen enonsa ja tämän vaimon luokse.

– He olivat jo tilaamassa lääkäreitä, kun nukuin saman

Eevi Kaasinen lahjoitti lehden toimitukseen Siirtolaisten tie -kirjasarjan. Hän toivoo, että jokainen jaksaisi etsiä Karjala-materiaalleen uuden sijoituspaikan, jos jälkipolvet eivät ole sitä halukkait vastaanottamaan.

tien kaksi ja puoli vuorokautta.

Työn syrjään kiinni jo nuorena tyttönä

1944 syksyllä 14 vuotta täytäneen Eevi Kaasisen elämä jatkui kotiapulaisena eri paikkakunnilla.

Ripille hän pääsi Parkanossa ja lähti sitten enonsa perheen luo Mikkeliin. Siellä tarjolle tuli työtä leninki- liikkeessä ja samalla ompelijanoppeja.

Muut työt kuitenkin hokuttelivat työhön Jokelaan tulitikkutehtaalle 1950, ja näinä aikoina Eevi tapasi tulevan puolisonsa **Aarno Kaasisen**. Avioliitto sol-

mittiin 1953, perheeseen syntyi kaksi tyttäretä.

Tie vei Tampereelle ja Valkeakoskelle. Puoliso pyöritti taksiyritystä, Eevi työskenteli Säterin tehtailla. Ajokortin hän ajoi miehensä ”pakottamana” 1970-luvulla.

– Sanoin, etten minä ajokorttia aja, kun ei ole autoakaan. Yksi päivä mies tuli kotiin, antoi ”Pompanapin” avaimet ja sanoi, että nyt on sinullakin auto. Oli sitten mentävä autokouluun, mitä en kyllä koskaan ole katunut, tuumaa Eevi Kaasinen autoillessaan tänään edelleen omalla autollaan.

Sittemmin tuli ero, ja Eevi jatkoi elämäänsä itselisenä naisena.

Eläkepäiville jäätyään Eevi hoiti lastenlastaan ja omia vanhempiaan; isä kuoli 91-vuotiaana, äiti eli 98-vuotiaaksi.

Nykyisin hän osallistuu mm. Eläkkeensaajien ja veteraanien toimintaan, käy jumpalla ja ulkoilee voimiansa mukaan.

– Veteraanitunnuksen sain siitä nuorena tyttönä tehdystä karjanajasta.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Pyhäjärveläisten kevätretki Kouvolaan seudulle Tscherbakoff-näyttelyyn ja Verlaan

Kevään retkikohteessa on harvinaislaatuinen tilaisuus nähdä maalauksia entiseltä Vpl. Pyhäjärveltä ja Laatokan seudulta. Pääkohteena retkellä on Vpl. Pyhäjärvellä ennen sotia asuneen, arvostetun taidemaalari Nikolai Tscherbakoff-Tervakorven teosten näyttely Vedden valo Kouvolaan taidemuseossa. Tutustumme museossa myös oman aikamme merkittävimpiin lukeutuvan kuvanveistäjä Laila Pullisen 80-vuotisjuhlanäyttelyyn Valon kaari.

Vpl. Pyhäjärvi-seuran järjestämälle retkelle Kymenlaaksoon Kouvolaan seudulle lähdetään la 10.5.2014 klo 8.30 Hel-

singistä Pääpostin ja Kiasman välisen aukion laidasta linja-autojen turistitypysäkiltä. Mukaan voi halutessaan liittyä jo bussin tuloreitiltä Hyrylästä, linja-autostasemalta klo 8.00. Paluu Helsinkiin on noin klo 18.30.

Suomeen, Konevitsan luostariin 1910-luvun lopulla emigroitunut Nikolai Tscherbakoff, myöh. Tervakorpi, asettui Konevitsasta mantereelle muutettuaan Sortanlahteen. Sittemmin Pietarin keisarillisessa taideakatemiassa Ilja Repinin johdolla opiskellut taidemaalari pääsi restaurimaan luostarin freskoja ja ikoneja, mihin työhön hän vielä palasi 1934-1936, kun luostarin alakirkkoa kor-

jattiin. Vapaa taiteilija hänestä tuli 1921 Sortanlahden muuton ja avioitumisen jälkeen. Hänen puolisonsaan opettajatar, Sortanlahden Osuuskunnan myymälänhoitaja Lydyia Kaukisesta tuli avioituttuaan taiteilijalle sen ajan manageri, joka ryhtyi tarmokkaasti myymään miehensä tauluja.

Taiteilijana Tscherbakoff oli parhaimmillaan järvi- ja merimaisemien kuvaajana. Kouvolaan taidemuseon näyttely on vasta toinen merkittävä katselmus vaatimattomana ja julkisuudelta vetäytyneenä eläneen Nikolai Tscherbakoff-Tervakorven taiteeseen. Taiteilija kuoli Hyvinkäällä 1960.

Toisena retkikohteena on

Verlan tehdasmuseo. Vuonna 1964 toimintansa lopettanut puuhiomo ja pahvitehdas ovat ainetilaisuus Suomen metsäteollisuuden varhaisvuosilta. UNESCO:n maailmanperintöluetteloon Verla hyväksyttiin vuonna 1996, jolloin se pääsi pysyväksi osaksi kulttuurihistoriaa ja maailmanperintöä. Aivan Verlan tehtaan välittömässä läheisyydessä voidaan tarkastella Verlan kosken niskassa näkyvää, 7000 vuoden ikäiseksi arvioitua harvinaista esihistoriallista kalliomaalaus kokonaisuutta.

Katso tarkempia tietoja mm. tapahtumakalenterista takasivulta. -KP

Eevin äiti Helena Koivumäki ja mummu Katri Koivumäki ja Paavilaiset perheen lapset evakossa Huittisissa 1940.

Altartaulun matka

Elettiin vuotta 1889, kun tunnettu taidemaalari **Alexandra Frosterus-Sältin** (1837-1916) sai valmiiksi pyhäjärveläisille rakkaaksi tulleen altartaulun, jonka edesmenneen rovasti Johan **Magnus Zittingin** (1794-1886) perikunta lahjoitti Vpl Pyhäjärven seurakunnalle.

Altartaulu ”Tulkaa minun tyköni kaikki...” ehti olla Pyhäjärven kirkon seinällä useita vuosikymmeniä, kunnes eräänä talvisodan pakkasaamuna vuonna 1940 Pyhäjärven miehet, **Matti Hinkkanen**, kanttori **Toivo Koiranen** ja 3-4 muuta paikkakunnan miestä mukanaan **Anni Toiviainen**, kävelivät miesten tekemää kinttopolkua pitkin kirkkoon. Toivokanttorin määräämän virren jälkeen miehet irroittivat altartaulun, paketoivat ja lähettivät sen muiden siirtoväen tavaroiden mukana, sodan jaloista, talteen varastoitavaksi jonnekin päin Suomea.

Sodan päätyttyä Matti Hinkkanen etsi taulua oikein urakalla monista siirtoväen tavaroiden varastoista ja viimein taulu löytyi Vilppulasta.

Keväällä 1959 kirkkohallitus luovutti tämän Vpl Pyhäjärven seurakunnalle kuuluneen altartaulun Pyhän-säätiön hallintaan sijoitettavaksi Tyrvään Seudun Museoon **Esko Pietilän** hoteisiin, mikä olikin oikein hyvä ratkaisu, kun Esko otti asian omakseen ja teki kaikkensa altartaulun säilymiseksi jälkipolville.

Pakettia avatessaan museomiehen sydäntä särki, kun maalauksesta paloja irtoili, vaikka kuinka varo-

vasti sitä käsitteleväkin, taulu kun oli kietaitu taitamattomasti neljän tuuman laudan ympärille, varmaankin silloin, kun paketti oli varstoinnin aikana avattu ja paketoitu uudelleen.

Nopeasti hän sai Vammalassa kotiteollisuuskoulun pojat tekemään tilapäisen kehyksen, joka valmistuiinkin parissa päivässä, johon Esko taulun sitten pingoitti ja se saatiin säilytykseen museon varaston seinälle lämpimiin tiloihin lisävahinkojen estämiseksi, kun altartaulua ei voinut asettaa näytteille sen huonon kunnon vuoksi.

Onneksi kaikkien taulussa olevien henkilöhahmojen kuvat säilyivät lähes alkuperäisessä kunnossa ja puolalainen taidekonservattori **Janusz Wanicki** saiinkin hyvän pohjan tämän arvokkaan taulun vaativaa restaurointia ajatellen. Pyhäjärveläisten alettua 70-luvulla kysellä altartaulun kohtalosta Pietilän Esko vain myhäili, että tallessa on.

Pyhän-Säätiöstä saatiin varoja, jonka mahdollisti **Tyine Lehikaisen** tekemä testamenttilahjoitus. Säätiön hallintoneuvoston kokouksessa päätettiin taulu entistää entiseen kuosiinsa. Kunnostusta varten asetettiin toimikunta: Puheenjohtajaksi Toivo Hinkkanen, jäseniksi museonhoitaja Esko Pietilä ja lastenkodinjohtaja **Salme Rintala**, toimikunnassa oli myös mukana jonkin aikaa säätiön hallituksen puheenjohtaja **Emil Hinkkanen**. Entisöintityössä oli myös mukana useita muita henkilöitä hoitamassa juoksevia asioita, kuinka monta, sitä ei Esko eikä Toivo

enää muistanut, onhan entisöinnistä kulunut nyt jo useita vuosia.

Uuden kehyksen suunnitteli Esko Pietilä ja Toivo Hinkkanen järjesti kehyksen valmistuksen, siihen työhön hän sai ammattilaiset **Seija ja Jukka Hirvikosken** Kiikasta, ja kultaus-työhön **Veikko ja Pirjo Raitaniemen** Porista.

Taulun entisöintiä tehtiin vuosina 1982-1983 ja se valmistui Runebergin päiväksi 1983. Pyhän-säätiön hallituksen nimittämä toimikunta: Puheenjohtaja Toivo Hinkkanen, jäsenet museonhoitaja Esko Pietilä ja lastenkodinjohtaja **Salme Rintala**, jotka kävivät tarkastamassa sijoitusalueen kirkkoja, tosin ”poikkeusluvalla”, Kirkkohallitus ohjeisti: ”Taiteellisesti erittäin korkeatasoinen ja arvokas Vpl Pyhäjärven kirkon altartaulu tulee sijoittaa paloturvallisuussyistä tiili- tai kivikirkkoon”. Sijoituspaikaksi hyväksyttiin lopulta Huittisten kivikirkon länsisakaran pohjoisseinää.

Tänä vuonna 2014 on altartaulun kaksinkertainen juhlavuosi, kun maalauksen valmistumisesta tulee kuluneeksi 125 vuotta ja uudelleen käyttöön otosta 30 vuotta, joka tapahtui 11.3.1984.

Olkkoon tämä kirjoitus kiitokseksi kaikille niille, jotka ovat mahdollistaneet tämän arvokkaan ja rakkaan altartaulun entisöinnin, säilymisen ja uudelleen käyttöön ottamisen.

MAURI HAUHIA

Otteita kirjasta Kaunista Vpl Pyhäjärveä osa II. Vpl ja Pyhäjärvi-lehdistä vuosilta 1981, 1983 ja 1984.

”Olossaan oikeassa”

Meidät pyhäjärveläiset, niin kuin myös kotikirkkomme kaunis altartaulu, revittiin irti oikeasta ympäristöstä 44 vuotta sitten. Altartaulumme evakkovaiheista tiedämme sangen vähän.

Isäni Matti Hinkkanen, joka aikanaan oli taulua irroittamassa, ei meille asiasta paljoa kertonut. Vuosia sodan päättymisestä hän taululaatikon tavoitti Vilppulasta ja toimitti varastossa taitamattoman käsittelyn vuoksi pahoin vaurioituneen taulun Tyrvään seudun Museoon. Siellä se Esko Pietilän toimesta taidollisesti aukaistiin ja hoidettiin siten, etteivät vauriot enää lisääntyneet. Museon varastossa taulu sai olla vuosia. Näytteille se ei sopinut suuren kokonsa takia.

Sitten alkoi kuulua ääniä: taulu kuntoon ja käyttöön. Säätiön elimissä asiaan suhtauduttiin myönteisesti, ja Tyine Lehikaisen testamentti antoi varat kunnostuksen toteuttamiseen. Sää-

tiön asettama työryhmä tutustui sijoitusalueen kirkkoihin. Yksimielisesti päätettiin ehdottamaan Huittisten kirkkoa, ja viime joulukuussa teki Huittisten kirkkovaltuusto myönteisen päätöksen. Virressä 162 lauletaan: ”...ja liikkuvansa tuntee se olossaan oikeassa”. Uskon, että arvokas altartaulummekin puhdistettuna ja kunnostettuna tulee uudessa kodissaan Huittisten kirkossa olevansa ”ollossaan oikeassa”.

Monet kädet ja jalat ovat olleet taulun takia asialla. Taidekonservattori Janusz Wanickin on suurella ammattitaidolla kunnostanut taulun. Puolalainen Janusz Wanicki tuntee hyvin sodan kirot ja kivut. Hän on myös meidän karjalaisten vävy. Onhan hänen vaimonsa suku Johanneksesta ja hänen anoppinsa on nuorena tyttönä nähnyt taulumme Pyhäjärven kirkossa.

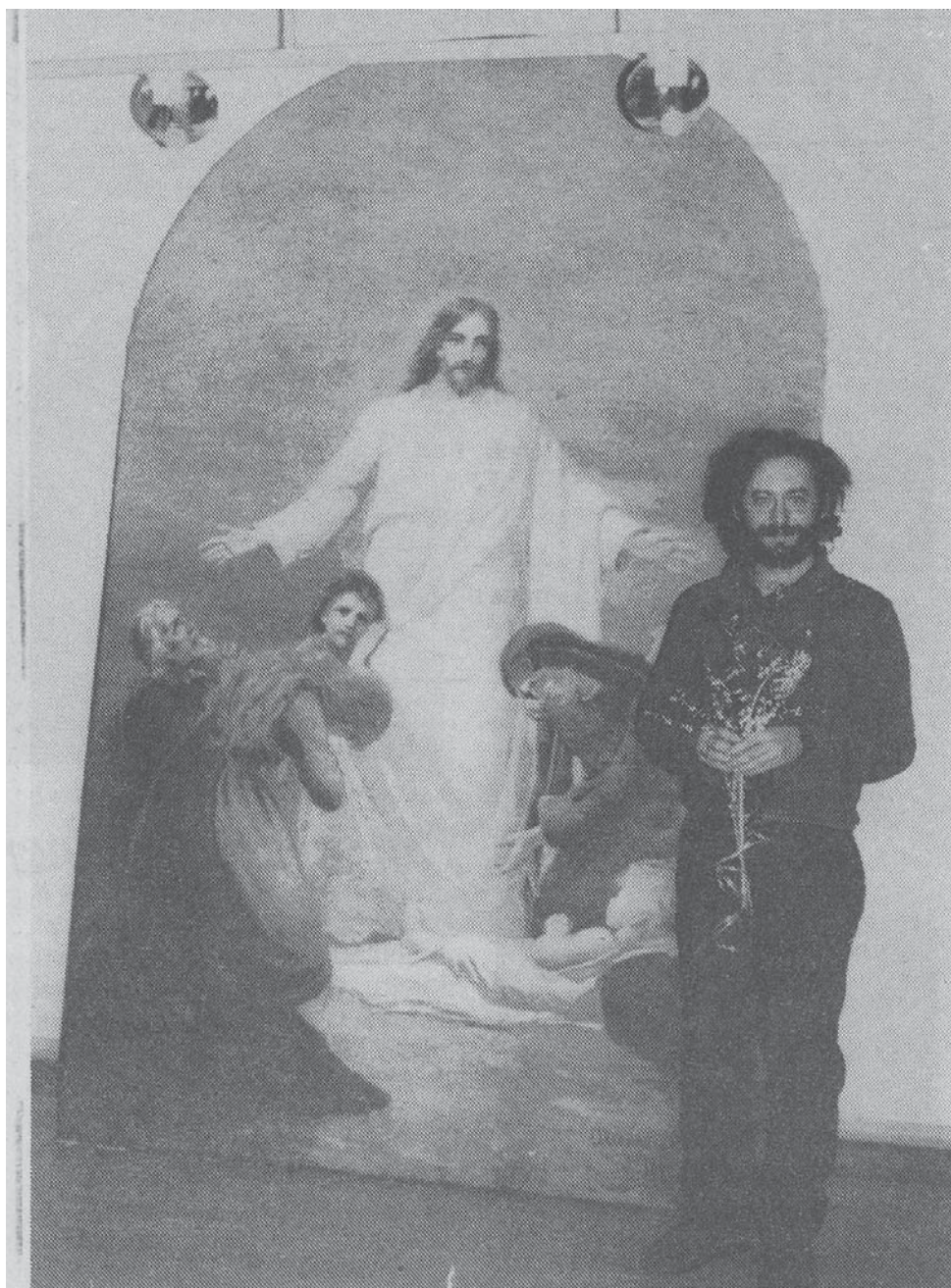
Museonhoitaja Esko Pietilä, joka on hoitanut taulua

kuin omaa lastaan, suunnitteli kehyksen mallin. Uuden kehyksen tekijät Jukka ja Seija Hirvikoski Kiikasta ovat nuorta pyhäjärveläispolvea. Seijan äijän ansios-ta lienee taulun täällä olo.

Kehyksen kultauksen suorittajat Veikko ja Pirjo Raitaniemi Porista ovat myös nuoren pyhäjärveläispolven edustajia. Pirjon äiti **Hilja Lehtisaari** on nimittäin **Heikki Mesikankaan** tytär Vernitsalta.

Näin siis vanhan, mutta meille rakkaan ja arvokkaan taulun tuhoutuneiden kehysten tilalle on nuori polvi rakentanut uuden ja entistä lujemmat kehykset. Näinhän he muutenkin astuvat paikoille ja jatkavat meidän työtämme pyhäjärveläisen perinteen niin henkisen kuin hengellisenkin, vaalimisessa.

TOIVO HINKKANEN
Kirjoitus julkaistu Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä 23.3.1984

Taidekonservattori Janusz Wanicki entistämänsä altartaulun edessä Runebergin päivänä 1983.

Huittisten seurakunta on ottanut vastaan Vpl. Pyhäjärven kirkon entistetyn altartaulun

Vpl. Pyhäjärven kirkon altartaulu on saanut kauniin ja arvokkaan sijoituspaikan Huittisten kirkossa sen länsisakaran pohjoisseinällä.

Seurakunnan puolesta ottivat taulun vastaan juhlaumalanpalveluksessa kirkkovaltuuston puheenjohtaja Touko Lehtonen ja khra Eino Orpana.

Kotiseurakunnan kirkon eräs keskeinen esine, altartaulu, on saanut sijan Huittisten kirkon seinällä. Luovutuspuheen piti rov. Kaarle Viika (kuvasa).

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari **Kaunisti Vpl Pyhäjärveä**, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040. Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja. Sekä <http://vpl-pyharjari.fi/kirjapuoti>

* Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön

60-vuotishistoriikki. 136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkuajoilta kuin eri paikkakunnilla pidettyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.

* **Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi** v. 1989 ilmestynyt kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historia-osuus entisestä kotipitäjästä ja murrenastosta selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.

* **Isännänviiri** (suunnittelu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut

* **Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari** (suunnittelu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 42 euroa + postikulut.

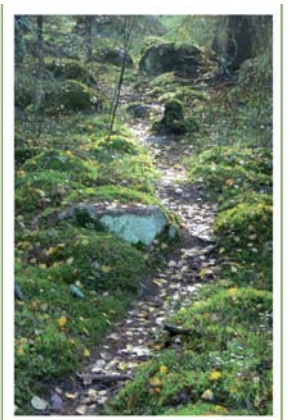
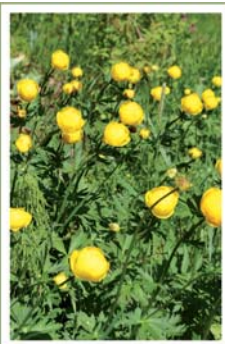
Tilaukset:
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Tilaa uusia Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adresseja

Adressit 10 euroa kappale + postituskulut.

Tilaukset: Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8 00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899 tai
juhaniforsberg@gmail.com.

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon huhtikuun tarinatuokio on keskiviikkona 2.4.2014 klo 13.30 Koulukatu 12 Tampere. Tarinointia päiväkahvin lomassa, arpajaiset ym. ohjelmaa. Kevätretki tehdään perjantaina 16.5.2014. Pöytyän enkelipuistoon. Ruokailu Lallintuvassa, josta jatketaan Alpo Jaakolan patsaspuistoon Loimaalle. Matkan hinta on 40 euroa/hlö. Lähtö retkelle Vanhalta kirkolta klo 8. Lisätiedot ja ilmoittautumiset 9.5. mennessä Laila Innaselle puh. 040 5049 135. Tervetuloa tarinatuokioon huhtikuussa ja retkelle toukokuussa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon huhtikuun kokous pidetään torstaina 03.04. klo 13 alkaen Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti. Tervetuloa!

Vpl Pyhäkylä-Seura pitää keväällä 2014 yleisen kokouksen. Järjestämme kokouksemme näyttelyn isien puhdetöistä rauhan ja sodan aikana. Mikäli kätköistänne löytyy töitä tai valokuvia puhdetöistä, toivoisimme teidän tuovan niitä näyttelyyn kokouksemme. Kokous on Kinnalan Koukulla la. 26.4.2014. Klo 11.30, tietoa myös kotisivuiltamme. Asiasta voi tiedustella Mauri Hauhia puh. 040 0213369 tai sähköposti taubila@pp.inet.fi. Seija Jokinen puh. 040 8355820 sähköposti seija.jokinen@netti.fi ja Irma Karppanen puh. 0400 827283 tai 03-5143731.

Muistutus: kevätkokous ja esitelmätilaisuus su 6.4.14 klo 13.00 Laatokkasalissa Karjalatalolla, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kokouksen päätyttyä kahvit ja Salitsarannan koulupiirin kylien esittelyllä. Lähemmin maaliskuun lehdessä, jäsenkirjeessä ja kotisivuilla www.karjalanliitto.fi/vplpyharjarseura. Muistathan ottaa myös arpajaisvoittoja mukaan! Lämpimästi tervetuloa kaikki seuran jäsenet sekä kaikki pyhäjärveläisjuurit ja heidän ystävänsä! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Kevätretki Kouvolan seudulle la 10.5.2014. Kohteina siellä Kouvolan taidemuseossa taidemaalari Nikolai Tscherbakoff-Tervakorven ja kuvanveistäjä Laila Pullisen näyttelyt sekä Verlan tehdasmuseo. Retken hinta matkoineen, pääsylippuineen, opastuksineen ja lounaaneen on 55 eur/seuran jäsen ja 60 eur/ei-jäsen. Tarkemmat tiedot ja ohjeet toisaalla tässä lehdessä, seuran kotisivuilla www.karjalanliitto.fi/pyharjarseura sekä helmikuussa lähetetyssä jäsenkirjeessä. Ilmoittautuminen retkelle esitteitä jaossa 6.4.14 seuran kevätkokouspäivään saakka puhelimitse 040-519 3036/Pärssinen tai sähköpostitse kaarinarparssinen@gmail.com. Tervetuloa mukaan ystävinne! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Pärssisen Sukuseuran sääntömääräinen sukukokous ja -kokoontuminen, kutsumme tilaisuuteen la 17.5.2014 alkaen klo 9.00. Paikka Rantaniityn Juhlatalo Pirkkalassa, www.rantaniitynjuhlatalo.fi os. Saveenraitti 8, 33960 Pirkkala. Ilmoittautuminen Timo Pohjolalle, puh. 045-3594575, tai os. Petäjätie 2D, 24260 Salo tai, timo.pohjola@seutuposti.fi ja osallistumismaksu suoritettava 10.04.2014 mennessä sukuseuran tilille FI86 5152 0920 0210 99. Tilaisuudesta tarkemmin toisaalla lehdessä, sukuseuran jäsenkirjeessä ja kotisivuilla www.karjalanliitto.fi/parssisensukuseura. Tervetuloa seuran jäsenet sekä kaikki aiheesta kiinnostuneet! - Pärssisen Sukuseura ry

Elomatka Kannakselle 1.-4.8.2014. Pulakoiden ja Pärssisten sukuseurojen järjestämälle matkalle ilmoittaututtava 21.05.2014 mennessä Antero Pärssinen puh 050-5706575, sähköposti: tero.parssi@phnet.fi ja Esko Pulakka puh 044-3830867, sähköposti esko.pulakka@gmail.com. Kts.tarkemmin toisaalla tässä lehdessä. Matkan hinta 350 e tai omalla viisumilla 275 e maksetaan 01.07.2014 mennessä Pärssisen Sukuseura ry:n tilille numero FI86 5152 0920 0210 99 käyttäen viitettä 3133. Lisätietoja myös e.m. henkilöiden lisäksi myös mm. Pärssisten Sukuseuran kotisivuilta www.karjalanliitto.fi/parssisensukuseura. Tervetuloa kaikki kiinnostuneet! - Pulakan sukuseura ja Pärssisen Sukuseura ry

KEVÄTTEMPAUS Evakkoäiti -muistomerkki-hankkeen hyväksi Huittisissa. Tilaisuus pidetään Karhniemen Kyläkartanolla (Karhniementie 455) su huhtikuun 6. päivänä klo 14:00 alkaen ruokailulla. Musiikki ym. ohjelmaa, lopuksi kakkukahvit. Ruokailu on maksullinen, josta saadut varat käytetään lyhentämättömänä muistomerkki hankkeeseen. Ilmoitathan tulostasi/montako henkilöä 28.03.2014 mennessä Merja Inkiselle p.0505677599 tai sp. merjainkinen@hotmail.com Tervetuloa viettämään mukavaa sunnuntai-iltapäivää arvokkaan asian merkeissä!

Huittisten Karjalaseura ry

Vpl. Pyhäjärvi-tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki vaakunapaita, jota saatavana väreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Edullisesti esim. lahjaksi ja asukseksi tuleville kotiseutumatoille, vaikka koko ryhmälle, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, helmenharmaissa vain pyöreällä. Koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL. Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja koot XXL ja XXXL 20 e/kpl. Mustia paitoja on ennen lisätilausta jäljellä vain hajakokoja. Ilmoita, jos haluat nimenomaan mustan T-paidan, niin vauhditamme tilausta valmistajalta. **Documenttielokuva** Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl, jäljellä vain muutama kappale. **Seuran 50-vuotishistoriikki** (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl.

Postitettaessa lähetyksiin lisätään postituskulut, mutta myös tuotteiden noutamisesta Karjalatalolta voitte sopia. Tilaukset Kaarina Pärssinen 040-519 3036, e-mail kaarinarparssinen@gmail.com ja Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi.

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry.

Tule mukaan kesäretkelle

kauniiseen Karjalaan 08.-11.07.2014.

Majoitukset: 2 yötä puolihoitolla Käkisalmen

Mökkikylässä, (1 pvä Pyhäjärveä kierrelen)

ja 1 yö poistulomatalla Viipurissa Hotelli Viipuri aamiaisella. Päivällinen nautitaan Viipurin Pyöreässä

tornissa. Jos matkaan lähtee 32 henkilöä,

on koko matkan hinta 330 euroa/henkilö.

Hinta sisältää ryhmäviisumin, majoitukset sekä

retkievää ja kuljetukset Turun City-Bussilla.

Vastaava matkanjärjestäjä

Matka-Mekka Uusikaupunki.

Matkanvetäjänä Tampereen Seudun

VPL Pyhäjärvikerhon puheenj.

Laila Innanen o.s. Inkinen

(juuret Lohijoen kylässä Pyhäjärvellä)

Tarkemmat tiedot puh.040-5049135 tai

laila.innanen@dnainternet.net

Seuraava Pyhäjärvi-lehti

ilmestyy huhtikuussa.

Aineistot toimitukseen viimeistään

to 10.4.2014. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyharjarseura

Päätoimittaja:

Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:

Juhani Forsberg, Yrjö S. Kaasalainen, Pirjo Kiiala, Kirsti Naskali, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.

Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:

Toimitus, päätoimittaja Rautasemantie, Lempäälä kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies

Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:

Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:

Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki